

הסרטון של חמאס כבר
נשכח מסדר היום, אבל
לנו אסור לוותר על אברה
מנגיסטו ושאר השבויים

// עפרה לקס

אתגרת

בשבע 1030 | ד' בשבט תשפ"ג, 26.01.23

הצד השני של המטבע

תמר מיכלסון היא רואת חשבון שהחליטה לחבר
בין מקצועה כקוראת מספרים ובין סיוע לאנשים.
כיום, אחרי שנים רבות של ליווי כלכלי למשפחות,
היא מסבירה איך אפשר להתמודד עם יוקר המחיה,
מדוע לא צריך לוותר על חלומות ולמה לדעתה
חייבים לדבר על כסף גם עם הילדים

// יוסף ארנפלד

סעודת השבת המרוקאית הבלתי נשכחת שאכלתי במרסיי // אביגיל מייזליק

ידידיה מאיר
yedidyameir@gmail.com

"אתם!"

כל כך הרבה הספדים נאמרו על הרב דרוקמן בשלושים הימים האחרונים, אבל את שני אלה אסור לפספס

1 השבוע מלאו שלושים לפטירת הרב דרוקמן. שלושים יום שהאירו תשעים שנה. נדמה לי שלמרות שהרב דרוקמן היה מוכר ומפורסם, רק בחודש הזה התחלנו לקלוט את מלוא ההיקף של דמותו. מימי הבראשית כילד יהודי בעיירה קיטוב - ילד שמבחינה סטטיסטית, לא היה אמור בכלל לשרוד - ועד להלוויה של הילד ההוא, שהפך לזקן השבט, למנהיג ולמורה דרך, כשעשרות אלפים מלווים אותו בדמעות.

הייתה לי השבוע הזכות להנחות שני אירועים לזכרו של הרב דרוקמן. ביום שלישי, בתאריך השלושים עצמו, אזכרה בהיכל התרבות של פתח תקווה, ולמחרת בבנייני האומה, אירוע הזיכרון הממלכתי תחת הכותרת "הננו!" - ממשיכים את השליחות". בשני האירועים נאמרו כל כך הרבה דברים משמעותיים. לא רק דברים לעילוי נשמתו, אלא גם להתעלות נשמותינו, כאן בעולם הזה. נדמה לי שזאת התחושה מול כל סיפור ששמענו על הרב דרוקמן. ושמענו הרבה. אלה היו שלושים יום עם איך-ספור סיפורים גדולים וקטנים שמרכיבים יחד מסכת חיים ארוכה ומלאה, יום וליילה. בעיקר לילה.

וכמעט לא משנה על איזה סיפור או זיכרון נפלת ומאיזו תקופה בתשעים שנותיו (אני כבר מחכה לספר המסודר שיצא עם כל הזיכרונות שאנשים פרסמו בפייסבוק ובווטסאפ) - תמיד הפאנץ' היה בעצם אותו פאנץ', שסוכס היטב בשש המילים שנחקקו על המצבה שהוקמה השבוע בבית הקברות הקטן של משואות יצחק: "כל חייו קודש לתורה, לעם ולארץ".

2 אבל יש שני הספדים שאסור לכם לפספס. בחודש חשוון תשכ"ט, חורף 1969, כשנה וחצי לאחר הניצחון הגדול של מלחמת ששת הימים, פרסם הרב דרוקמן מאמר בעיתון 'הצופה' ובו קרא להסיק מסקנות רוחניות מתוצאות מלחמת ששת הימים בציבור הישראלי. הוא אמר שיש צימאון גדול לאמונה בקרב שכבות נרחבות בעם ישראל, וחיוביים להרוות אותו. "הנוער במשקים ובמקומות אחרים צמא לאמונה. אם לא נפעל בכיוון זה, בכיוון הפעילות החיובית - ניתן את הדין על כך... יש צורך לכתת את רגלינו לכל המקומות ולהביא את דבר ה' ואת דבר רעיונו הגדול, שאם הוא יובא בצורה הראויה - ודאי שלבבות רבים יהיו פתוחים לקבלו".

והוא אכן כיתת את רגליו ומסר שיעורים בקיבוצים ובמחנות קיץ של התנועה הקיבוצית והביא לשם את דבר ה'. ואכן הלבבות היו פתוחים לקבל. מהמפגשים ההם נולדו חוזרים בתשובה רבים. אחת מהם היתה צעירה ירושלמית, תלמידת כיתה י"א בתיכון שליד האוניברסיטה (ליד"ה), שהגיעה לשיעור של הרב במכון מאיר בירושלים. המפגש שלה איתו גרם לה לשינוי בחייה. השבוע, באזכרה, היא סיפרה על כך בהתרגשות. קוראים לה אורית סטרוק:

"אני אחת מאותם אנשים שזכו לאור של התורה, של חיי תורה, ושל כל עולם הערכים הנפלא שהרב דרוקמן הנחיל לאנשים שהגיעו מרחוק. ממש ממש מרחוק. וכשאני שואלת את עצמי, מה היה אצלו שבאמת גרם לי ולאחרים להיפתח ולהתקרב - אמרו כאן הערב הרבה דברים... דיברו על אהבת התורה ועל אהבת העם ועל אהבת הארץ. אני חושבת שהדבר הבסיסי, עוד לפני כל אלה, הוא אהבת ה' שהייתה אצל הרב דרוקמן. אהבת ה', קרבת ה' ברמה שאי אפשר היה שלא להידבק בה".

3 ופה שלפה שרת ההתיישבות סטרוק את הפלאפון ואמרה: "ברשותכם אני רוצה להשמיע לכם קטע של הרב דרוקמן עצמו. זה אחד הדברים הראשונים ששמעתי אחרי שהגעתי בפעם הראשונה לשבת בביתו ובישיבה.

והרב דרוקמן מקריא לתלמידיו בהתרגשות גדולה מדברי הרב קוק בספרו 'אדר היקר': "חכם גדול אחד, גאון בתורה, צדיק במעשיו וישר במידותיו - יפעל במהלך חייו ובהשפעתו, היוצאת על פי רוב דווקא בלי שום כוונה מצידו, הרבה יותר מאלפי מאמרים ודרשות מרהיבות"

הקטע הזה הוא קטע שלא מרפה, ואני משמיעה לכם אותו כדי שתחושו יחד איתי".

היא מקרבת את הטלפון אל המיקרופון ומתוכו בוקע קולו הצרוד של הרב דרוקמן אומר בנעימה את תפילת 'ריבון כל העולמים' שנאמרת בליל שבת: "ריבון כל העולמים, אדון כל הנשמות, אדון השלום, מלך אביר, מלך ברוך, מלך גדול, מלך דובר שלום, מלך הדור, מלך ותיק, מלך זך, מלך חי העולמים, מלך טוב ומטיב, מלך יחיד ומיוחד, מלך כביר, מלך לובש רחמים, מלך מלכי המלכים, מלך נשגב, מלך סומך נופלים, מלך עושה מעשה בראשית, מלך פודה ומציל..."

השרה סטרוק עוצמת עיניים בדבקות. "ככה נשמע הקידוש של הרב דרוקמן. וכל 'מלך' כזה גורם לך להרגיש שהמלך כאן איתנו סביב שולחן השבת. וזה לא תפילת יום כיפור, כן? זה קידוש של ליל שבת. כל ליל שבת. המלך כאן איתנו סביב שולחן השבת. ומה הכול מתחיל בעיניי. קרבת ה' שהייתה אצל הרב דרוקמן. אהבת ה' שהייתה אצלו. הנוכחות הזאת, לדעת שהקב"ה איתנו כאן כל הזמן. וזה כל כך מחייב. וכל כך מחזק. וכל כך מרומם. קרבת ה' הזאת. הכול נובע ומתחיל ונמשך ממנה.

ציור: יונתן הזק

הקמת המצבה לרב דרוקמן השבוע

וכשהרב דרוקמן פותח ספר ללמד שיעור - הרבה ספרים, ערמה של ספרים - ובכל ספר יש סימנייה קטנה כזו, והוא פותח ומקריא מכל ספר פסוק, שני משפטים, קטע קצר - שום דבר כמעט, אבל כל מילה הוא מקריא בחרדת קודש, באהבה, בהתפעלות, כאילו הוא מצא פנינה מיוחדת ומתבונן בה מכל הכיוונים - זה לא אהבת תורה. זו התאהבות בתורה. זה מה שהיה אצלו. הוא היה מאוהב בכל מילה של התורה. כמו שהוא היה מאוהב בכל אדם שהגיע אליו. מאוהב. ואי אפשר היה שלא לחוש את האהבה הזאת... הוא פשוט אהב כל אחד מאיתנו בנשמה, והרגשנו את האהבה הזאת. כמו שהוא אהב את ארץ ישראל. אהבה. כשהוא היה מברך ברכה אחרונה, על המחיה - איך הוא היה אומר את זה! 'זהעלינו לתוכה', 'ושמחנו בבניינה', 'ונאכל מפרייה', 'ונשבע מטובה'. עם כל מילה כזאת היית מרגיש איזו התאהבות בארץ ישראל. ומתוך כל האהבה הזאת, ומכל התחושות העמוקות האלה - מתוך זה מגיעה מסירות הנפש. ומגיעה הכנסת האורחים. מתוך זה הכול נובע. כי הוא פשוט חי חיים מלאים של אהבה, של אמונה, של הודיה עצומה שליוותה כל רגע בחייו. הוא כל הזמן חי בהודיה. הוא עושה עוד ועוד ופועל עוד ועוד כי הוא כל כולו מודה לה' שהוא בכלל חי בדור הזה".

4 השרה סטרוק ממשיכה בזיכרונותיה מלפני 45 שנים עם הרב דרוקמן, אבל אני חושב שלושה חודשים אחורה, על תוצאות הבחירות. מדהים לשמוע שרה בממשלה מדברת דיבורים כאלה. עד לפני רגע השרות בממשלה היו יפעת שאשא ביטון ומרב מיכאלי. הן דיברו קצת אחרת.

"למדתי מהרב דרוקמן המון תורה. יש לי מחברות על גבי מחברות עם שיעורים. אבל העיקר זה עוצמת החיים, עוצמת האמונה. בתקופה ששמעון פרס היה ראש הממשלה, הוא מסר כל שבועיים איזו עיר נוספת

מה הסדר?

ישיבות ההסדר, לחיות על פי הסדר הנכון לך

לחיות את ה"תוספות" והנתיבות שלום, את האורות וה"קצות"
את חיי התורה והמעשה של ימינו ולבנות עולם רוחני שחי תורה

תרגיש בבית,
מחכים לך בישיבות ההסדר

אשור & more

לפרטים על הישיבות השונות ולתיאום שבו"ש חפש ב- Google "איגוד ישיבות ההסדר"
WWW.HESDER.ORG.IL | OFFICE@HESDER.ORG.IL | 02-6209010

ידידיה מאיר
yedidyameir@gmail.com

שרת ההתיישבות אורית סטרוק משמיעה את קולו של הרב דרוקמן באזכרה בפתח תקווה. צילום: רואים את הקולות

הבינה?! התשובה היא שחכמים הבינו יותר. חכמים הבינו שיש הבדל בעולם - אם זה עולם עם רבי או עולם בלי רבי! זה לא אותו עולם! בלי רבי - זה לא אותו עולם! גם אם הוא שוכב במיטה! דברים אלו בדיוק יכולים אנו לומר גם על הרב עובדיה זצ"ל. עולם בלי הרב עובדיה זה לא אותו עולם. זה לא אותו העולם! ושוב הוא דומע.

7 אבל הרב דרוקמן לא מסתפק בדמעות ובאבל. "אני מבקש לציין שהרב עובדיה זצ"ל זכה למתנות שמיים אדירות, לכישרונות בלתי רגילים ולזיכרון פנומנלי. זהו זיכרון מיוחד במינו. כל מי ששמע אותו מביא דברים מכל מיני מקומות ראה את הזיכרון המיוחד הזה. זו מתנת שמיים. אבל רבותי, לזה צריך לצרף את היגיעה האדירה בתורה. בלי יגיעה, יכולות להיות לאדם מתנות שמיים גדולות, אך לא יוצא מהן כלום. בלי יגיעה לא גדלים! בלי יגיעה לא גדלים! בסדר, יש מתנות שמיים וכישרונות. אוי, כמה כישרונות גדולים אני ראיתי שהתבזזו. צריך יגיעה! צריך לדעת לנצל את הכישרונות הללו. ואשרי אדם שזוכה לנצל את מתנות השמיים שניתנו לו. והרב עובדיה זצ"ל ידע להשתמש במתנות השמיים, וכתוצאה מכך הוא גדל והגיע למה שהגיע."

השיחה עומדת להסתיים, אבל לרב דרוקמן יש עוד נקודה אחת להעביר לתלמידיו בעידן החדש שהתחיל, עולם ללא הרב עובדיה. וכששומעים את ההקלטה הזאת השבוע, מובן שהמחשבה שעולה בראש היא על העידן החדש של הציונות הדתית בלי זקן רבני הציונות הדתית. "שאלו אותי הרבה ביומנים האחרונים, מה יהיה? מה יהיה? מה יהיה כעת, כשהרב עובדיה איננו? אז אני רוצה לענות עכשיו כך: פתחנו בדברי הירושלמי על תלמיד חכם שמת, מי ייתן לנו תמורתו. אני מבקש לומר - ורבותי, אני אומר זאת על יד ארון הקודש..."

ופה הוא ממש צועק. דופק על הסטנדרט וצועק במלוא צרידותו: "מי ייתן לנו תמורתו? אתם! אתם! זה תלוי בכל אחד ואחד! חייבים את ההכרה הזאת שהתשובה ל'מי ייתן לנו תמורתו?' היא שכל אחד צריך לומר: 'הנני! הנני!'"

ואז הוא לוקח נשימה ומוסיף ברוך, בעדינות: "כמה שיכול, רבותי, כמה שיכול. מה שיכול. הרי בסך הכול, ברוך ה', לומדים היום הרבה תורה במדינת ישראל, הרבה מאוד תורה. רק יש צורך בהטיית השכם, להעמיס על עצמנו, מתוך הכרה מלאה שאנחנו צריכים לשרת את עצמנו, לשרת את מדינתנו - בתורה." ●

והוא אכן כיתת את רגליו ומסר שיעורים בקיבוצים ובמחנות קיץ של התנועה הקיבוצית והביא לשם את דבר ה'. ואכן הלבבות היו פתוחים לקבל. מהמפגשים ההם נולדו חוזרים בתשובה רבים. אחת מהם היתה צעירה ירושלמית, תלמידת כיתה י"א בתיכון שליד האוניברסיטה

"נכון", אומר הרב דרוקמן, "הרב כותב בהמשך שבוודאי יש מקום להשתמש במאמרים ובדרשות, אבל יש דברים שהם מעבר לכל אלה: 'יותר מכל פעולה פרטית, גדולה היא פעולת הסגולה הכוללת, ההכרה שהכיר העם כי איש אלוקים קדוש שוכן בקרבם, אדם נעלה ומרומם מכל שפלות החיים, איש שכולו קודש לה', ושליבו ונפשו נתונים רק לאהבת ה' יתברך, אהבת הבריות, אהבת תורה ויראת שמיים. היא פעלה תמיד בישראל את פעולתה הרוחנית יותר מכל השתדלות המיוחדת".

הרב דרוקמן מצטט את הגמרא במסכת כתובות המספרת על רגעי האחרונים של רבי. "דבי היה במצב קשה וחכמים התפללו עליו. והאישה העוזרת בבית רבי, שכנראה הייתה אישה מיוחדת, ראתה את המצב ואמרה: 'אני רואה שיש מאבק בין עליונים ותחתונים. יהי רצון שיכופו תחתונים את העליונים', כלומר שינצחו החכמים ורבי יישאר בחיים. אבל הנה היא רואה שרבי מצטער, אז היא משנה את התפילה: 'יהי רצון שיכופו עליונים את התחתונים'. אך חכמים המשיכו להתפלל. מה עשתה האישה החכמה הזו? לקחה כד, עלתה לגג וזרקה את הכד לבית המדרש, וכשהיה ה'בוים' - פסקו חכמים מתפילתם. 'באותה שעה יצאה נשמתו של רבי', כך מספרת לנו הגמרא.

אז ודאי לומדים מזה, קודם כול, על כוחה הגדול של התפילה - חכמים החזיקו את רבי בעולם בתפילתם. אבל ניתן לשאול כאן שאלה: האישה ראתה שרבי מצטער, שהוא אינו מתפקד, אז היא התפללה שיכופו עליונים את התחתונים. אבל גם החכמים ידעו את זה! מה, חכמים לא ידעו שרבי שוכב במיטה ואינו מתפקד? מדוע הם המשיכו להתפלל?! מה, הם לא הבינו מה שאותה אישה

ליאסר ערפאת. התחיל בצפון: ג'נין וטול כרם, ואז רמאללה. וזה מתקרב לבית לחם. רצינו לארגן הפגנה נגד זה שעומדים למסור את בית לחם, ועליי הוטל להתקשר לרב דרוקמן ולבקש שהוא יגיע להפגנה הזאת. אני זוכרת את עצמי מתקשרת והרב לא עונה לי. ואני מתקשרת עוד פעם והוא לא עונה. ככה כמה פעמים. אני עקשנית גדולה... אחרי כמה וכמה פעמים הוא עונה ואומר: 'אורית, אני לא מסוגל לדבר', וסוגר את הטלפון. אמרתי לעצמי: טוב, אז הרב נמצא ליד הטלפון. כל מה שצריך זה שאני אתקשר שוב ואסביר לו באיזה נושא חשוב מדובר, ואז מן הסתם הוא יתייחס אליי. אני מחייגת שוב, והוא שוב עונה ואומר, 'אורית, אני לא מסוגל לדבר. הרב נריה נפטר', והוא סוגר. לא מסוגל. לא מסוגל לדבר. בלי לדבר הוא דיבר כל כך הרבה. פתאום בבית אחת הבנות מה זה אומר שהרב נריה נפטר. הרב דרוקמן לא מסוגל לדבר! כי כזה היה הרב דרוקמן. הוא חי את החיים במלוא עוצמתם. שום דבר לא עבר לידו כאילו כלום. הכול היה מאוד מאוד מלא נוכחות ועוצמה. "זוכיתי לעוד מילה אחת של עוצמה", היא מסיימת. "בימים האחרונים, ברגע שראיתי את הרב במצב הזה, הגעתי בכל יום. באותו לילה של חנוכה הגעתי, ולשמחתי הרב זיהה אותי ואמר לי שלום. ואז דיברתי איתו קצת והתפללתי לידו. ואז, טוב, בכל זאת אני צריכה לחזור לכנסת, מה לעשות... ואמרתי: 'הרב, אני צריכה לחזור לכנסת, אני אבוא שוב מחר'. ואז ראיתי איך הרב מתאמץ מאוד מאוד מאוד ואומר לי: 'מצוין!'. כמו שהוא תמיד היה אומר. 'מצוין!'. את כל המאמץ שלו הוא השקיע ב'מצוין' הזה. וזאת בעצם המילה האחרונה ששמעתי ממנו. והיא הזכירה לי את השיחות שהיו לי עם הרב כשהייתי צעירה מאוד וניגשתי להתיעץ איתו על כל מיני דברים. וההתייעצות עם הרב דרוקמן תמיד הייתה כזו שהוא בעצם נתן לי לדבר והקשיב לי והקשיב לי והקשיב לי, וכיוון אותי לאן שאני צריכה להתכוון - אבל שזה יבוא ממני ומתוכי. וכשהייתי מגיעה למסקנה, הוא היה אומר לי תמיד את ה'מצוין' הזה. וזאת הייתה המילה האחרונה ששמעתי ממנו. ואני באמת אסירת תודה לקב"ה שזיכה אותי להכיר מקרוב אדם כל כך כל כך חי, וכל כך כל כך מאיר, כמו הרב חיים מאיר דרוקמן."

5 הטקסט השני הוא לא הספד על הרב דרוקמן, אלא הספד שהוא עצמו נשא לפני כתשע שנים. בה' בחשוון, יומיים לאחר פטירת הרב עובדיה יוסף, העביר הרב דרוקמן שיעור לזכרו בשיבה: "מסופר בירושלמי: כאשר מת רבי סימון בר זביד, הספיד אותו רבי לוי. הוא קרא עליו את הפסוק באיוב: 'החכמה מאין תימצא? תלמיד חכם שמת - מי יביא לנו חליפתו? מי יביא לנו תמורתו?'"

כשהרב דרוקמן קורא "מי יביא לנו חליפתו? מי יביא לנו תמורתו?" הוא נשנק מדמעות. בקושי מצליח להשלים את המשפט. וזה די מדהים. הרב עובדיה לא בדיוק היה רבו המובהק של הרב דרוקמן. הוא הרי גדל בבית מדרש אחר, הוא מחנך תלמידים ברוח אחרת, בהמשך השיחה הוא גם מספר על מחלוקות העומק בעניינים שונים ("דברים יסודיים ביותר", כלשונו). זה לא הרב נריה. אבל כן, כשהוא מדבר על האבדה הגדולה של תלמיד חכם כזה שמת הוא פשוט בוכה. והוא המשיך: "חז"ל מדברים פה על תלמיד חכם. כל תלמיד חכם. קל וחומר כשמדובר באחד מגדולי הדור, אליבא דכולי עלמא. מגדולי הדור בתורה אליבא דכולי עלמא. ברחוב אולי הדבר אינו ידוע, כי ברחוב מדברים אולי אחרת, אבל בבית המדרש, מי לא יודע? 'ביע אומר', 'יחווה דעת' - זה לא נשפך מן השרוויל, זה תלמיד חכם בעל שיעור קומה בלתי רגיל."

6 והרב דרוקמן מקריא לתלמידיו בהתרגשות גדולה מדברי הרב קוק בספרו 'אדר היקר': "חכם גדול אחד, גאון בתורה, צדיק במעשיו וישר במידותיו - יפעל במהלך חייו ובהשפעתו, היוצאת על פי רוב דווקא בלי שום כוונה מצידי, הרבה יותר מאלפי מאמרים ודרשות מרהיבות."

אכלוס בקרוב!

חולמים להיות ירושלמים?

הצטרפו אלינו לדיור המוגן!

מבצע שאסור לפספס

דירה בירושלים
על שמכם בטאבו
ב-\$100,000
בלבד!*

והשאר באכלוס

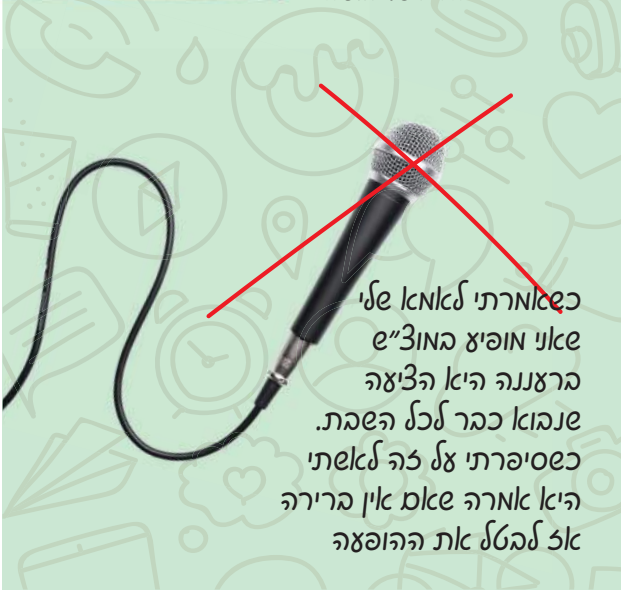
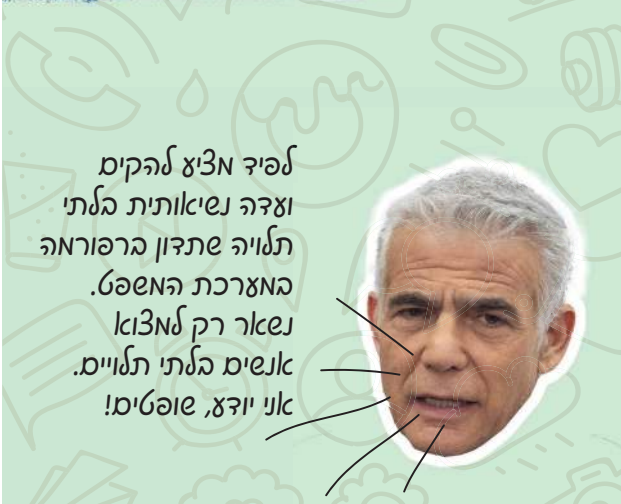
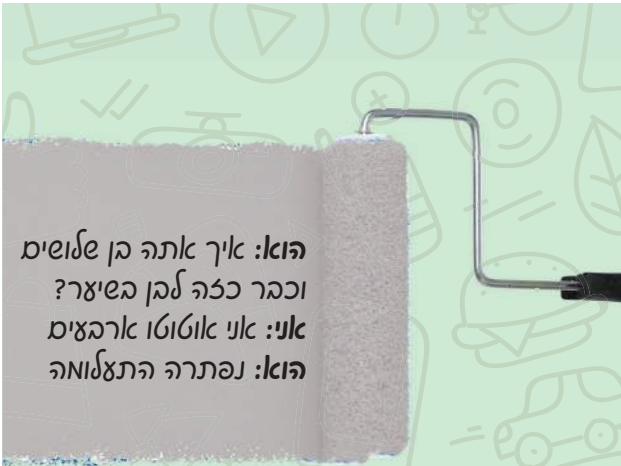

הוד דניה

דיור מוגן ירושלמי

רח' גולומב 21, ירושלים | חפשו הוד דניה ב-f
www.hoddanya.com

לפרטים והרשמה:
02-5001177

במכה אחת

"מה מה? תלוי הסוג של הדם. אולי זה O מינוס? אם כל היאור דם סוג O מינוס אז זו ברכה מאין כמוה! O מינוס נותן לכולם, מאמץ. לא חשבת על זה, הא?"

"מה יעזור לי דם אם אין לי מים?"

"את סתם החלטת שאת צריכה מים כי ככה דחפו לך בפפירוסים שאת קוראת. תתמקדי בעיקר - יש לנו מספיק מנות דם לכל החיים! אם כבר, אז הייתי מסיק מזה שהאלים שמחים שאנחנו מעבידים עברים ולא להפך."

אפופיס היה מהטיפוסים האלה שתמיד ייתנו את הקונטרס. מיותר לציין שיותר מדי חברים לא היו לו.

כמה ימים מאוחר יותר הגיעו הצפרדעים.

"זו מכה!" הכריזה אשתו, "אומרים שזה בגלל שפרעה לא משחרר את העברים."

"את חייבת להפסיק לשמוע חדשות", לגלג אפופיס, "כנראה זו פשוט עונת הנדידה שלהן, זה הכול."

"איזו נדידה, יש לי צפרדע בתנור!"

"אז תדליקי את התנור במשך שלוש שעות על חום של 180 מעלות ובואי ניהנה קצת ממטעמי המטבח הצרפתי! למה תמיד להיות שלילית לגבי הכול? למה להיכנע להיסטוריה?"

כמה ימים מאוחר יותר הגיעו הכינים.

"אל תגידי לי", הקדים אפופיס רפואה למכה, "זה בגלל שפרעה לא משחרר את העברים."

"אז מה זה עוד יכול להיות???"

"הבן של ברניקי הדביק את כל הגן, אלא מה. אבל אם נגיד להם משהו אז פתאום אנחנו הופכים להיות המפלצות."

"אתה רוצה לומר לי שכל מצרים מתגרדת מכינים בגלל הבן של ברניקי?" הקשתה אשתו.

"אולי זו עונת הנדידה גם של הכינים, אין לדעת. אבל אסור להיכנע להיסטוריה."

מכה אחרי מכה אשתו של אפופיס ניסתה לתווך לו את הסיטואציה, אבל אפופיס התעקש שמדובר בהגזמות של התקשורת ובניפוח חסר פרופורציות של תהליכים טבעיים שסופם לחלוף.

אחרי שתשע מכות חלפו, אפופיס התעורר בבוקר לשמע צרחות נוראות מהבתים השכנים ומצא את אשתו יושבת על הכורסה שקטה ורגועה.

"מה זה הצרחות בחוץ?" הוא תהה, "עוד מכה כביכול?"

"כביכול", הפטירה אשתו נינוחה מהרגיל, "אבל אסור להיכנע להיסטוריה. בסך הכול מדובר בתהליך טבעי. אגב, כמה אחים גדולים אמרנו שיש לך?"

"אפס", ענה אפופיס, "למה?"

● "סתם."

נהוג לחשוב שמכות מצרים ויציאת ישראל ממנה היו עניין שכל המצרים התעסקו בו, אבל חשוב לזכור שמצרים הייתה מדינה ענקית ולרבים מהתושבים היו עניינים יותר דחופים על הראש. כזה היה אפופיס אימנחופת, שהתגורר בשלווה בתל אל-סמארה באזור דלתת הנילוס והקפיד לא לצרוך אקטואליה בכלל. למי שטרח לתהות על העניין הזה הוא היה עונה שגם ככה כל הדיווחים בתקשורת עוברים סינונים ופילטרים שמעוותים את המצב האמיתי. זאת בנוסף לעובדה שעד שהחדשות עשו את דרכן לכפרו הנידח הן כבר היו לחלוטין לא רלוונטיות. וזכורה לרעה הידיעה אודות הכתרת המלך החדש, תחותמס הרביעי - עד שהחדשות המרעישות הגיעו לאפופיס, המלך החדש כבר היה חנוט במשך שנתיים. בקיצור, אפופיס לא מצא תועלת גדולה בלהיות "מחובר". אבל מכות מצרים עצמן עשו את דרכן לכל תושבי מצרים במידה שווה, כך שגם אפופיס לא היה יכול שלא לשים לב שמושהו בכל זאת כנראה קורה.

"אפו, שמת לב למשהו קצת מוזר הבוקר?" שאלה אשתו כשניסתה לשטוף פנים ומצאה את עצמה אדומה כמו אוהד הפועל בדרך לדרכי.

"כן, הלך הוויי פיי", ענה לה אפופיס.

"עוד לא המציאו את הוויי פיי", עדכנה אותו אשתו.

"אוקיי, זה מסביר את זה", אפופיס נשם לרווחה.

אשתו של אפופיס קפצה לשכנים וכשחזרה עדכנה את בעלה במכה. דם בכל ארץ מצרים. כל היאור דם.

"פייק ניוז", הפטיר אפופיס והלך לצחצח שיניים.

אחרי כשתי דקות הוא חזר לסלון.

"מאמץ, ממש בלי קשר למה שאמרת לפני כן, נדמה לי שאני מדמם מהחניכיים."

"אני אומרת לך שזו מכה, זה עונש על זה שאנחנו מעבידים את העברים."

"קודם כול, אנחנו לא מעבידים אף עברי אצלנו, אני מאמין בעבודה מצרית", התפאר אפופיס, "ודבר שני, למה את ישר הולכת לקונספירציה? תכף תגידי לי שזה חלק מההתדממות הגלובלית. קרחונים של דם נמסים בגלל שאני לא ממחזר בקבוקי חרס."

"אני לא יודעת להגיד למה זה קורה, אבל זה לא טוב", היא התעקשה.

"שוב עם ההיסטוריה הזאת", התעצבן אפופיס, "למה ישר להקצין? דחפו לך נרטיב ואת רצה איתו בלי לחשוב."

"נשמח, אין מים בנילוס", התעצבנה אשתו חזרה, "אומרים לך הכול דם."

"אוקיי, אבל איזה סוג דם?"

"מה?" התבלבלה אשתו.

כמה ימים מאוחר יותר הגיעו הכינים.

"אל תגידי לי", הקדים אפופיס רפואה למכה, "זה בגלל שפרעה לא משחרר את העברים."

"אז מה זה עוד יכול להיות???"

"הבן של ברניקי הדביק את כל הגן, אלא מה. אבל אם נגיד להם משהו אז פתאום אנחנו הופכים להיות המפלצות"

בואי לצמוח איתנו

תואר בחינוך
שיקח אותך גבוה

ערב
ט"ו
בשבת

פאר ברכה
סטודנטית
במסלול אמנות

ראשון, י"ד בשבת
בשעה 9:00
בקמפוס המכללה

יום פתוח | 5.2

תואר ראשון בחינוך (B.Ed.)

במסלולים: הגיל הרך • חינוך מיוחד • אמנות • בי"ס יסודי ועל יסודי

בהתמחויות: תנ"ך • תושב"ע • ספרות • לשון • מדעים • מתמטיקה • אנגלית

לימודים
משולבים
מהבית
ומהקמפוס

**טאבלט מתנה
לכל נרשמת!**

*ללימודי תואר ראשון
בכפוף לתקנון באתר המכללה

מעל 90% מבוגרות
המכללה משתלבות
במערכת החינוך
בתפקידי הוראה וניהול

אפשרות לשילוב לימודים במדרשת נועם אביב ובמדרשת יפו | מסלול מצטיינות - תכנית רג"ב

מתנה לכל משתתפת

תלפיות
המכללה האקדמית לחינוך בחולון

rishum@talpiot.ac.il
www.talpiot.ac.il

הרשמה מראש חובה!

מרכז ייעוץ והרשמה:

1-800-071-500

03-512-8559 הילה

דביר שרייבר
dvirbe7@gmail.com

גן חיות

כל כך הייתי רוצה להצטרף להפגנות ולשביתות של הישראלים היפים שלא צוחקים עליהם בארץ נהדרת. אבל אני לא עובד בהייטק, וגם לא כזה נאור

נחזיק את המדינה, את הצבא ואת הכלכלה, והפרזיטים האלה מימין ידרשו להשתתף במערכות המדינה והתקשורת בזמן שהם לא תורמים שום דבר. זאת אומרת הם אולי משלמים מיסים, ומשרתים בצבא, ומתגבשים בכל מיני מקומות ותורמים כליות ולא מעלים בדעתם לעזוב את המדינה למרות שהיא התעמרה בהם, גירשה אותם מהבית ומסיתה נגדם לא פעם, אבל הם לא מוסריים כמוני. אז אני שובת. ככה אני יודע שאני איכותי, אני צודק, אני מלח הארץ, סוכר של בן אדם, דבש ניגר של אהבת אדם (חוץ ממי שלא כמוני). אני טהור, אני נאור, מלא אור, לא כמו כוחות האופל, מכונת הרעל, שורפי האסמים, מנשקי הקמעונות, הפשיסטים החשוכים והמסיתים שלא מסוגלים להוציא מילה מהפה בלי לקלל. לא כמונו, הנאורים.

איזה כיף זה ללכת עם העדר, לטפוח לעצמך על השכם, להיות תמיד צודק, לשמוע את אמצעי התקשורת הגדולים מבטאים את דעתי (זו לא שמאלנות, זו האמת), להתגלגל מצחוק מההטרלות המטורללות של ארץ נהדרת (זו לא גזענות, ככה זה המזרחיים של הליכוד), להתגעגע לקואליציה הקודמת שידעה להעביר רפורמות ביד של ברזל וזרקה את חברי האופוזיציה מהוועדות בלי סנטימנטים, לא כמו הקואליציה הנוכחית והמרשעת שמנצלת את הרוב המצער שיש לה בכנסת במקום לעמוד דום בפני האופוזיציה ולהצדיע. איזה כיף זה לספר לעצמנו שאנחנו הצודקים והם האלימים, אנחנו המאור הגדול והם החושך המוחלט, אנחנו מגיני הדמוקרטיה והם מְגִנִּיה, אנחנו המוסר והם השחיתות. אנחנו הילדים הטובים של הגננת אסתר בגן חיות, והם, נו, מה נגיד, גן חיות.

אז אני שובת ומרגיש נורא טוב עם עצמי. 'אומר שזה דווקא לא זמן טוב עכשיו להצטרף להייטק כי הולך להיות גל פיטורים, אבל אני לא חושש. אי אפשר לפטר אדם מוסרי ונאור כמוני. וחץ מזה אני בכלל לא עובד שם.

אין גשם, יש קולה

למה אין גשם? האם זו ירושה מהממשלה הקודמת, או בגלל הממשלה הנוכחית? כי האינפלציה, לדוגמה, היא בגלל הממשלה הקודמת. מצד שני לא הוגן להאשים אותה כי בכל העולם יש אינפלציה. מצד שלישי בכל העולם יש גשם (טוב, סוג של), אבל אצלנו - שממה. אז למה אין גשם? בגלל משבר האקלים שמחמם את כדור הארץ וגורם לחורף שחון. גם החורף שעבר היה בדיוק ככה - קר, גשום ומלא שיטפונות, תוצאה ישירה של משבר האקלים והסרת המס המיוחד על כלים חד־פעמיים וקולה.

נו, אז למה אין גשם? ברור, בגלל עוברי דרכים שלא רוצים להירטב, וכל מיני שונאי חורף שנושאים עיניהם אל השמיים הכחולים ואומרים לעצמם שזה חורף נהדר, בזמן שהחקלאים ממוללים בידיהם רגבי אדמה יבשה ושואלים בקול סדוק: למה, למה אין גשם?

אז למה אין גשם? בגלל החוזאים שמגדירים את מזג האוויר המזעזע הזה כ"נאה ונוח". בטח נוח, מה יותר נוח מלמחור את התחזית של אתמול ולנוח. אבל מה יהיה עם הגשם, מה?

למה אין גשם? כי אנחנו לא צריכים. אנחנו מתפילים מים, מזרימים את המוביל הארצי בכיוון ההפוך, חושבים שאנחנו יודעים להתגבר על הכול. בגלל כוחי ועוצם ידי. בגלל חנן בן ארי שהחליט שאין הדבר תלוי אלא בי. בגלל מישורו שבטח לא אומר "ותן טל ומטר לברכה" מספיק בכוונה. בגלל שגשם יורד רק כשאני שוכח לקחת מטרייה ובזמן האחרון אני דווקא זוכר אותה לא רע. בגלל תומכי הרפורמה המשפטית. בגלל אלה שמתנגדים לה. בגלל התקשורת. בגלל ההפגנות. בגלל שאנחנו לא נוהגים כבוד זה בזה. בגלל שאנחנו לא מקשיבים. לטבע. זה לזה. לעצמנו.

למה לא יורד גשם? אין לי מושג. אולי זה לא קשור לכלום, אולי עוד ירד המון גשם וטיפה יציל את המצב. זאת אומרת המון טיפות.

אבל אולי, רק אולי, כשמתנהגים כמו שכונה - מקבלים שנה שחונה. ●

מארגני המחאה מאיימים שהיא תעבור אפילו את גבולות תל אביב. הפגנת השמאל

**ההייטקיסטים ממש מוסרים
את נפשם למען המחאה נגד
מה שהם קוראים "המהפכה
השלטונית": במקום לרדת
לחדר הכושר, או לצפות
במצגות משמיות בחדר
השיבות, או להתלבט בשאלה
האקזיסטנציאליסטית מה
להזמין לצהריים, הם ממש
עוצרים הכול ושובתים**

ביום שלישי בבוקר צלצל הטלפון הנודניק ולא הפסיק גם אחרי שאיימתי עליו שגלי בהרב־מיארה תוציא אותו לנבצרות. אחרי הצלצול החמישי נשברתי.

"איפה אתה?" שמעתי את קולו העצבני של י', "שלחתי לך איזה מאה הודעות, למה אתה לא עונה?"

"אני בשביתה" פיהקתי.

"אתה מה?"

"בשביתה".

"די עם השטויות", הוא התעצבן, "קבענו להיפגש בעשר וחצי ועכשיו כמעט אחת עשרה. איפה אתה?"

"בבית", אמרתי, "שובת עם ההייטק".

"לא הבנתי", הוא אמר, "עברת לעבוד בהייטק?"

"ככה אתה מכיר אותי?" נעלבתי, "לדעתך יש לי כישרונות שמתאימים להייטק?"

"ממש לא".

"יופי", אמרתי, "אז אל תשמיץ".

"אבל אם אתה לא עובד, איך אתה שובת?"

"תגיד, אתה מקשיב לעצמך?" ירדתי עליו, "איך מי ששובת יכול לעבוד?"

מהצד השני השתררה שתיקה של חוסר הבנה. "אז אתה לא עובד בהייטק..." אמר י' לאט מאוד.

"נכון".

"אבל אתה שובת עם ההייטק".

"נכון".

"למה?"

"למה מה?"

"למה אתה שובת עם ההייטק?"

"למה ההייטק שובת?"

"לא יודע", הוא אמר.

גם הם לא יודעים", עניתי וחזרתי למיטה. דווקא נחמד להיות הייטקיסט שיוצא לשביתה באמצע היום בגלל שהבוס רוצה לעשות רושם על החבר'ה האיקוניים מהאליטה. זאת אומרת אני לא עובד בהייטק, אבל הם, ההייטקיסטים, ממש מוסרים את נפשם למען המחאה נגד מה שהם קוראים "המהפכה השלטונית": במקום לרדת לחדר הכושר, או לצפות במצגות משמיות בחדר השיבות, או להתלבט בשאלה האקזיסטנציאליסטית מה להזמין לצהריים, הם ממש עוצרים הכול ושובתים. למען השופטים. גם כמה משרדי עורכי דין הודיעו שהם מתכוונים לשבות (כלומר במשך שעה שלמה הם לא יכתבו מכתבי התראה בשפה שהם לא מבינים), וכך גם רופאים, מהנדסים, מורים, פסיכולוגים, כלכלנים ועוד כל מיני קלקלנים. מארגני המחאה ההולכת ותופסת תאוצה (אומרים שבהפגנה במוצאי השבת הקרובה יהיו איזה מאה מיליארד מפגינים) מאיימים בשביתה כללית בכל רחבי הארץ, אולי אפילו מחוץ לגבולות תל אביב, וגם ההסתדרות מתכננת להשבית את המשק במחאה. לא בגלל הרפורמה, מתוך הרגל. אז אני אומנם לא הייטקיסט, לא עורך דין, לא רופא ואפילו לא חבר הסתדרות, אבל אני אוהב להרגיש נעלה ומוסרי ובמיוחד אני אוהב לא לעבוד. לכן גם אני הצטרפתי אל היפים והנכונים והשבוע הכרזתי על שביתה ללא פשרות: אני לא הולך לעבודה, לא שוטף כלים, לא מרים את מכסה האסלה ולא מכין לילדים כריכים בבוקר, אבל זה בסדר כי גם הם לא הולכים ללימודים. אשתי אומרת שזה לא בסדר אבל למען הדמוקרטיה השברירית שלנו אני מוכן לשלם כל מחיר, אפילו אם זה אומר לזרוק את הגרביים באמצע הסלון ולא להרים אותם כי, ובכן, שביתה.

גם מיסים הפסקתי לשלם ואני לא מתכוון לתת למדינה הזאת אפילו שקל, עד שהממשלה תיכנע ותעשה כל מה שאני אומר לה או עד שהבוס שלי יסכים להחזיר אותי לעבודה ואז אולי יהיה לי מאיפה לשלם לה. כמו שאומרים השובתים האמציים, לא הגיוני שאנחנו

אשכולות
מרכזי הסיור והתודעה של ישראל

המנהל הכללי של משרד החינוך
מנהל מרכזי הסיור והתודעה

מנהל מרכזי הסיור והתודעה

מנהל מרכזי הסיור והתודעה

מנהל מרכזי הסיור והתודעה

חולגים את שבת בטבע

אשכולות!

בואו להנות מהטבע הפורח וללמוד על שמירת טבע בחודש הכי ירוק שיש!

סיורים ואילאים לכל המשפחה | 10:00-12:30

יום שישי | י"ב שבט (3.2.23)

פריחה ושקדיות בנחל פארעם
בהדרכת מרכז סיור ולימוד אורות הגליל

נחל חרוד
בהדרכת מרכז סיור ולימוד גלבע מעיינות

"חופים הם לפעמים געגועים" נחל חדרה
בהדרכת מרכז סיור ולימוד בשבילנו

עמק הצבאים בירושלים
בהדרכת מרכז סיור ולימוד ראשית ירושלים

בורות ובארות בשפלה הירוקה
בהדרכת מדרשת חברון

"ויצירה מהטבע"
פעילות משפחתית
בנחל פארעם, חצור הגלילית
בהדרכת מדרשת רוח צפת
בשעות: 10:00 | 11:00 | 12:00

יום שישי | י"ט שבט (10.2.23)

פריחה ונוף בהר גילון
בהדרכת מרכז סיור ולימוד מורשת הגליל העליון

פריחת חורף ביער אלונים אבא
בהדרכת מרכז סיור ולימוד גליל

פריחת ההתיישבות בקדומים
בהדרכת מרכז סיור ולימוד שומרון

ללמוד מהפרחים ביער בן שמן
בהדרכת מרכז סיור ולימוד בשבילנו

טבע עירוני בגבעת התנ"ך הירושלמית
בהדרכת מרכז סיור ולימוד עיר דוד

דרום אדום
בהדרכת מרכז סיור ולימוד בית מוריה

לפרטים והרשמה:
www.eshkolot.org
053-4683128 | 08-6630030

אשכולות
מרכזי הסיור והתודעה של ישראל

המנהל הכללי של משרד החינוך
מנהל מרכזי הסיור והתודעה

מנהל מרכזי הסיור והתודעה

מנהל מרכזי הסיור והתודעה

מנהל מרכזי הסיור והתודעה

סיורים למדריכי טיולים

טבע עיר וקהילה
טבע עירוני ויוזמות קהילתיות סביבתיות בירושלים
ענב קוצר
12:00 גן יאסון

סיור ליקוט
בעקבות הצמחים שסביבנו המלווים אותנו במטבח ובכפארה
שרי אייזן
12:00 מהנהגת הצופים, רח' יהושע יבן 8

קיימות בעיר
יזמות חברתית סביבתית במרכז ירושלים
נפתלי אופנהיימר
12:00 מכיכר ציון

הרצאות לקהל הרחב
התכנסות במרכז 'נפש בנפש' | בשעה 15:00 | כיבוד קל
רחוב יצחק רבין 10 ירושלים | כניסה מהסינמה סיטי

17:30 הפסקה

17:45
שראל לוי
| דוקטורנט, מדריך טיולים ומרצה
אשר ברא אלקים - לעשות!
אלקים, אדם וסביבה: מנביאי ישראל לשמירת טבע בישראל.

18:30
הרב דוד אביחיל
| מייסד הישיבה התיכונית סביבתית מצפה רמון, ראש ישיבת רמות, מחבר 'אדם וסביבה' השתלבות האדם בטבע על פי המקורות

19:15 סיום הכנס

15:15 ברכות
ח"כ עדיית סילמן | השרה להגנת הסביבה
אסף ארזי | מנהל חינוכי בארגון אשכולות

15:30
ענת קרמר
| מייסדת עמותת טבע עברי
קיימות ישראלית - על מורשת, ציונות ומחויבות סביבתית

16:15 הפסקה

16:30
הרב מנחם פרל
| ראש מכון צומת
מחשבת כשר ועד קבורה - פתרונות הלכתיים בתחום הקיימות

השתתפות בסיור ובכנס מוכרת כהשתלמות לחידוש תו תקן לכלל האזרחים ותחשב כהשתלמות מדריכי הבית לכלל מרכזי הסיור והלימוד של אשכולות

אסף ארזי | מנחה הכנס

אשכולות
מרכזי הסיור והתודעה של ישראל

המנהל הכללי של משרד החינוך
מנהל מרכזי הסיור והתודעה

מנהל מרכזי הסיור והתודעה

מנהל מרכזי הסיור והתודעה

מנהל מרכזי הסיור והתודעה

קיימות וזה שפת

החיבור בין יהדות וסביבה

יום חמישי | 9.2 | י"ח בשבט

ירושלים

"תן דעתך שלא תקלקל ותחריב את עולמי
שאם קלקלת אין מי שיתקן אחריך"

גם אברה הוא הילד של כולנו

הסרטון שפרסם חמאס שייד כבר לחדשות של השבוע שעבר, אבל אסור לנו להרפות: המאבק להשבתו של אברה מנגיסטו ושאר השבויים בעזה צריך לאחד סביבו את החברה הישראלית כולה

ריקים, לא להנהן בהבנה לאמירה שיש דברים שהשתיקה יפה להם. שמונה שנים זה יותר מדי זמן בכל קנה מידה. הוא עוד חי, מי יודע כמה זמן הוא עוד יחיה. הוא ושבויו נוסף, הישאם א' סייד, בדואי חולה סכיזופרניה שגם הוא חצה את הגבול לעזה. 'הרשימה המשותפת' מסרבת לעזור למשפחתו, אולי משום שהוא שירת בצה"ל.

זה לא צריך להיות מאבק ההורים

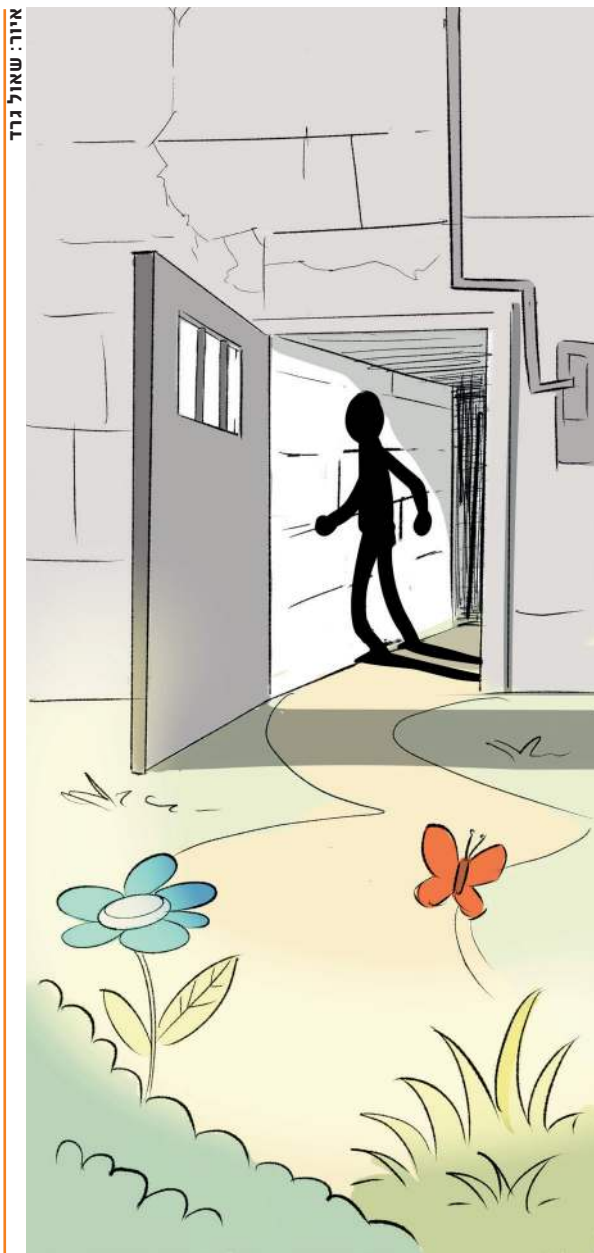
זה לא פשוט. כי כבר ארבעים שנה, מאז ימי עסקת ג'בריל, ההורים הם אלה שעומדים בראש המאבק להשבת בניהם. זה לא אמור להיות כך, אבל רק כשהם נוכחים, נלחמים, משמיעים את קולם ברמה, בניהם משתחררים. אולי. הוריו של אברה גרושים ואינם מדברים עברית. מחסום השפה הוא מסך כבד שמפריד בין הכאב והדאגה שלהם ובין הציבור ומקבלי ההחלטות.

ויש את העניין הפשוט של ההזדהות, של תחושת שותפות הגורל. המשפט שהגה משרד יחסי הציבור שהביא את גלעד שליט הביתה הוא "הילד של כולנו". שליט כבר היה בן 19 כשנחטף, לא ילד אלא חייל. אבל מי לא מזדהה עם ילד-חייל אשכנזי שסיים את התיכון ונחטף במהלך מתקפת חמאס? גם אברה יכול להיות "הילד של כולנו", אבל זה לא טבעי לציבור הישראלי. הוא לא מספיק דומה לאנשים שיש להם כוח וקול וקשרים במדינה. הוא לא מגיע מהעדה הנכונה, או מהעיר הנכונה בארץ. אין לו מספיק ותק פה, אין לו קרובים בעלי אורחות אירופאית או בדרגים גבוהים בצבא, ובנוסף לכול הוא אינו בריא בנפשו. אנשים דבקים בסטיגמות ומתקשים לקבל את העובדה שהוא לא ברח מרצונו לעזה. שאין לו באמת רצון חופשי.

ויש עוד מחסום: עסקת שליט. אזרחי ישראל שרוטים מהאירוע הזה. יותר מ-1,100 מחבלים שוחררו, מאות אסירי עולם. לפחות 40 אחוזים מהם שבו לעסוק בטרור, עשרה ישראלים נרצחו ורבים נפצעו. מדינת ישראל החליטה שלא תחזור על כך, והיא אכן לא מתבקשת לעשות זאת על ידי אף אחד מהורי השבויים והנעדרים. ובאמת לא צריך, יש הרבה דברים אחרים שאפשר לעשות.

למדינת ישראל יש כל כך הרבה אינטראקציות עם חמאס, כל כך הרבה מנופי לחץ, החל מכניסת סחורות דרך בלדרות התשלומים לחמאס ומספר הפועלים הנכנסים לישראל ועד תנאי הכליאה של האסירים הביטחוניים. וזה רק החלק הגלוי, הטריטוריאלי. מומחי ביטחון אמרו בשבוע שעבר שחמאס שחרר את הסרטון של אברה ללא תמורה, דבר המעיד על חולשתו. זה הזמן להיכנס למאבק הזה עד הסוף וללחוץ על הממשלה להביא אותו, את הישאם א' סייד, את אורון ואת הדר הביתה. זו לא צריכה להיות המלחמה שלהם. זו המלחמה של כולנו.

מי זה כולנו? המאבק על אברה חייב להיות חוצה מגזרים. לא רק של הציונות הדתית, כדי שזה לא יהיה מאבק תואם פולארד, ולא של ארגוני יוצאי אתיופיה שמושכים לכיוון של מאבק בגזענות. אפשר להילחם בגזענות, אבל לא על חשבון גווה הכפוף של אגרנט, אמו של אברה. החיבור חייב לכלול את כל העם הזה, והמאבק חייב להיעשות בצורה מקצועית ומדויקת. האם נדע לא לשכוח? האם נוכל להתאחד סביב המאבק האחד הצודק הזה? התשובה תלויה בכולנו. ●

אזרחי ישראל שרוטים מעסקת שליט. יותר מ-1,100 מחבלים שוחררו, מאות אסירי עולם. לפחות 40 אחוזים מהם שבו לעסוק בטרור, עשרה ישראלים נרצחו ורבים נפצעו. מדינת ישראל החליטה שלא תחזור על כך, והיא אכן לא מתבקשת לעשות זאת על ידי אף אחד מהורי השבויים והנעדרים. ובאמת לא צריך, יש הרבה דברים אחרים שאפשר לעשות

ביום שישי חם במיוחד של חודש אב האחרון צעדנו עם משפחות גולדין ושאל לגבול עזה, לציון שמונה שנים שהבנים שלהן ואברה מנגיסטו נמצאים שם. מאז היו בחירות, אז אולי כבר הספקנו לשכוח, אבל בעיצומו של אותו חודש אב הוטלו מגבלות על תושבי העוטף בעקבות איומי חמאס. הצעדה הגיעה רק עד נקודה מאוד מסוימת. מעבר אליה צה"ל לא נתן לנו להמשיך. באותו יום החל מבצע 'עמוד השחר'.

נטע זר גם בתוך צעדת הזדהות

לצד לאה גולדין, בעלה ומשפחתה צעדו רבים. אורנה שמעוני מארגון 'ארבע אימהות' הגיעה עם ההליכון שלה אחרי ניתוח ברך, וגם מאיה אוחנה-מורנו, אלמנתו של סא"ל עמנואל מורנו ששותפה למאבק שנים ארוכות, הייתה שם. ובכלל, היו שם הרבה טפיחות הדדיות על השכם. בצעדה השתתפו פעילים שמכירים זה את זה מעצרות, הפגנות וחוגי בית. הם מגיעים מכל הארץ, קיבוצניקים ועירוניים, דתיים וחילוניים, אבל הם לא רבים. היינו כמה מאות, לא יותר. אנחנו הגענו עם שתי בנותינו הצעירות, מבקשים להגיד למשפחות: אתן לא לבד. לצעוק לממשלה: הבטחות זה לא מספיק. היה חם. קיץ ישראלי באזור אשקלון זה אומר לצעוד ולהזיע. המארגנים חילקו כמויות גדולות של בקבוקי מים והרבה מאוד ארטיקים. הם ביקשו לא רק לקרר את הגוף, אלא להמתיק מעט את מרידות הצעדה.

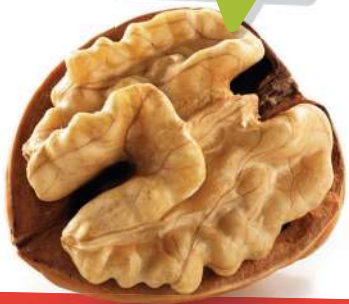
פתאום צד את עינינו אדם מבוגר, יוצא אתיופיה, פניו עצובות והוא נעזר במקל. "הבנים הביתה" נכתב על חולצתו הלבנה, מתחת לתמונתם של הדר, אורון ואברה. מי אתה, שאלנו, והוא השיב שהוא אביו של אברה, שהוא לא ממש ידע על הצעדה הזאת קודם, אבל כששמע מיד הגיע. אישה אחת הייתה שם כדי לדבר איתו באמהרית ולהגיש לו סיוע, וזהו. אפילו בתוך קבוצה אכפתית ורגישה, שאמורה להיות קבוצת הבית שלו, הוא היה נטע זר.

יותר משבוע עבר מאז שודר הסרטון הקשה שפרסם חמאס בכוונה לטלטל את מדינת ישראל. הוא ראה אור ביום חגיגי שבו רמטכ"ל ישראל החליפו משמרת. שידורים חיים, תוכניות מוזיקה מיוחדות, ראיונות עם פרשנים, ואז בום, סרטון חמאס שבמרכזו נמצא ככל הנראה אברה. הוא יצא מישראל כשהוא בן 28, ובטירוף טיפס על הגדר המבדילה בין ישראל לעזה. התצפיתנית התריעה, אבל כוח צה"ל חשב שמדובר באריתראי ולא עצר אותו בזמן. אברה חצה את הגדר בחוף זיקים ועבר לשבת בין הדייגים של עזה. המשפחה התבקשה לא לדבר על זה, להשאיר את הכול חסוי כי מדינת ישראל מטפלת. השנה הראשונה עברה בלי שהציבור ידע בכלל מהסיפור, ומאז עברו עוד שבע שנים. לא הרבה השתנה.

בשבוע שעבר קיבלנו קריאת השכמה מהשכנים הטרויסטיים שלנו. קריאת השכמה מכוערת, בדיבוב גרוע ובאיכות ירודה. אנחנו לא תמיד אלה שבוחרים מי יעיר אותנו, אבל ראוי לנצל את הטלטלה הזאת כדי לעשות מעשה.

שבוע וחצי במדינתנו המוטרפת הופכים כל חדשה לישנה ובלתי מעניינת. אבל דווקא בגלל זה אני כותבת כאן ועכשיו. אסור שהסערות הנוכחיות יסתירו את מה שחובה על המדינה לעשות. אסור שהן ישכיחו מאיתנו את חובתנו כאזרחים, כאחים: לדרוש את הבאתו לארץ, לא לתת לרשויות לספק הסברים

אל
תפספסו

ט"ו מבצעים שוויים בשבט!

משלוחים עד הבית
ברחבי הארץ*

ט"ו מוצרים ב-15 ₪ בלבד! ט"ו בשבט של מבצעים שאסור לכם לפספס

משמש 350 ג' ב-15 ₪ במקום 17.15 ₪	שקד מולבן מגוון צורות 250 ג' ב-15 ₪ במקום 19.75 ₪	חמוציות ברכז תפוחים 350 ג' ב-15 ₪ במקום 20.65 ₪	בננה צ'יפס 500 ג' ב-15 ₪ במקום 19.5 ₪	תמר מג'הול 1 ק"ג 1 ק"ג ב-15 ₪ במקום 29.9 ₪
קמח חיטה 70% עדין 2 ק"ג ב-15 ₪ במקום 19.8 ₪	גרעיני דלעת קלופים 500 ג' ב-15 ₪ במקום 24.5 ₪	סילאן טבעי 900 גרם ישראלי 15 ₪ במקום 26.9 ₪	אננס טבעי 200 ג' ב-15 ₪ במקום 19.8 ₪	מנגו טבעי 200 ג' ב-15 ₪ במקום 24 ₪
שקד טבעי 300 ג' ב-15 ₪ במקום 19.5 ₪	טפנד זיתים 15 ₪ במקום 19.9 ₪	אגוז מלך 500 ג' ב-15 ₪ במקום 24.5 ₪	מיץ רימונים 1 ליטר 15 ₪ במקום 24.9 ₪	טחינה אורגנית משומשום לבן/מלא 500 גרם 15 ₪ במקום 17.9 ₪

• פירות יבשים מיוחדים • פירות יבשים ללא תוספת סוכר • מארזים ייחודיים • מגוון עצום • תוצרת ישראלית

על המשקל
מוסיפים טעם לחיים

דברו איתנו
בוואטסאפ

alhamishkal.co.il • 1-599-50-15-15

שער בנימין • קרני שומרון

*בהתאם ללוח המשלוחים המפורסם באתר • המבצעים לחברי מועדון ומצטרפים חדשים בלבד • המבצעים בתוקף עד 6.2.2023 • ט.ל.ח.

דברו עם הילדים על ההתנהלות הכלכלית שלכם ואל תתביישו לבקש מהם עזרה; הגדילו הכנסות אם צריך, אבל אל תעמיסו על עצמכם שעות עבודה בלתי אפשריות; בדקו את העמלות וניהול האשראי, ותגלו לפעמים כסף שיכול להיחסך בקלות ♦ תמר מיכלסון, יועצת כלכלית למשפחות מטעם 'מקימי', מסבירה איך אפשר להגשים חלומות גם במסגרת תקציב מוגבל

יוסף ארנפלד // צילום: שלומי יוסף

"כשהתחתנתי בגיל 24, שילמתי בעצמי על כל הבגדים ועל שמלת הכלה. גרתי בבית של ההורים ועבדתי, לא הייתה שום סיבה שאני לא אשלם בעצמי את מה שאני יכולה. לפעמים כשאני מספרת את זה לאנשים, הם אומרים לי: לא כעסת על אמא שלך? זה התפקיד שלהם לקנות לך בגדים. לא כעסתי. דווקא הרגשתי שזה מעצים אותי"

כשתמר מיכלסון הייתה בת 14, כמקובל באותה תקופה, התקיימה מכירה של בגדים באחד הבתים ביישוב שבו התגוררה. "הייתי צריכה בגד לשבת, אז אמא שלי נתנה לי 200 שקל. היא נשארה בבית עם התינוק ואמרה לי 'תלכי ותקני מה שאת רוצה'. הלכתי וחזרתי בלי בגד, ואמרתי לה: יש הרבה בגדים ב-200 שקל, אבל מה שאני אוהבת עולה 270. אז היא הציעה: קחי את ה-200 שלי, תוסיפי 70 משלך, ותקני את מה שאת אוהבת. 'חווייתי את זה בתור וואו! אני כבר לא ילדה קטנה, אני יכולה להרשות לעצמי דברים שההורים שלי לא יכולים לממן לי. גם מבחינת הטעם האישי וגם מבחינת המאמץ לעבוד - עשיתי בייביסיטר או קייטנה עם חברה בקיץ כשהייתי בסך הכול בת 14. זה מאוד עודד אותי לעצמאות. בשנות התיכון התחלתי לקנות בגדים לעצמי. כשהתחתנתי בגיל 24, שילמתי בעצמי על כל הבגדים ועל שמלת הכלה. אפילו לא העליתי בדעתי לבקש מההורים את הדברים האלה. גרתי בבית של ההורים ועבדתי, לא הייתה שום סיבה שאני לא אשלם בעצמי את מה שאני יכולה.

"כמובן שההורים שלי שילמו על החתונה. בשלב מסוים אמא שלי אמרה לי: רגע, אבל את המתנה לחתן אנחנו משלמים, את לא צריכה לקחת על עצמך הכול. לפעמים כשאני מספרת את זה לאנשים, הם אומרים לי: לא כעסת על אמא שלך? זה התפקיד שלהם לקנות לך בגדים. לא כעסתי. דווקא הרגשתי שזה מעצים אותי. במשך הזמן הבנתי שזה מאוד תלוי איך מתווכים את זה לילדים".

ילדה בת 12 קנתה פסנתר

את הסיפור הזה מספרת תמר מיכלסון לכל מי שרק מוכן לשמוע, במסגרת עבודתה כמלוות משפחות ועסקים בארגון 'מקימי' בעשור האחרון. מאז שהפכה לאמא והילדים הקטנים התחילו להתלוות אליה לקניות במכולת, החינוך הפיננסי מעסיק אותה ללא הרף. "ילדים הם מאוד סקרנים. אני מאמינה בשיח פתוח על כל מה שהם שואלים בכל מיני תחומים, וכמובן בתחום הכספי. כשאני מסתכלת אחורה על איך שההורים שלי גידלו אותי - תמיד הדברים היו פתוחים על השולחן". כך, כאשר עיתון 'אותיות וילדים' פנו ל'מקימי' וביקשו לקיים שיתוף פעולה לטובת טור כלכלי לילדים, מיכלסון קפצה על המשימה ובמשך שנה וחצי כתבה טור כלכלי קבוע בשפה מותאמת לילדים. קצת אחרי שהתפרסם הטור האחרון היא קיבלה פנייה מספריית בית אל שביקשו להפוך את הטורים לספר. אחרי חבלי לידה ארוכים ראה אור לאחרונה הספר 'כסף זה משחק ילדים'.

הספר בנוי מ-30 פרקים המספרים סיפורים מתוך חייו של נועם בן התשע ומשפחתו. "זה יכול להיות ברמה שהוא היה צריך להחליט מה הוא עושה עם דמי הכיס שלו, אם הוא חוסך אותם או קונה איתם משהו, ואיך הוא הגיע לאיזון", היא מדגימה. "נמעט כל הסיפורים בספר הם מקרים שהתרחשו במציאות של הבית שלנו או של חברים באיזושהי צורה. שיניתי כמובן את הפרטים. למשל, הלכנו לבקר חברים והיה להם פסנתר חדש בבית, ומתברר שהילדה בת ה-12 וחצי קנתה אותו מכספה. איך ילדה כל כך צעירה חוסכת כסף לכוז דבר יקר? מקרה אחר מתאר תאונה שאירעה בזמן נסיעה ברכב ואז עולה נושא הביטוחים". בסוף כל פרק ישנה משימה והגדרות למושגים שהופיעו בו. "ממש עוברים

איזושהו מסע. הספר הזה מאפשר להורים וילדים לשבת ביחד ולקרוא ולדבר, או שהילדים יקראו ויחזרו אל ההורים שלהם עם שאלות. שיהיה דיון, שהדבר הזה יעלה מעל פני השטח".

זה לא יגרום לעיסוק מיותר ואובססיבי של הילד בכסף? כשהוא יגיע לגיל 18, אפשר לעשות לו שיחת הכנה מרוכזת והוא יקפוץ למים. למה צריך להתעסק בנושא של כסף כל הזמן?

"ילדים ממילא חשופים מאוד לעניין של כסף, בין אם נרצה ובין אם לא", משיבה מיכלסון. "כשההורים מתנהלים בחשאי הילדים חווים את המתח סביב העניין הזה. כשאני מלווה משפחות אני רואה עד כמה חלק גדול מההחלטות שהם צריכים לקבל משפיע על הילדים. זה יכול להיות ברמה של לא לצאת לחופשה השנה, להפחית את מספר החוגים או לוותר עליהם לגמרי. בנושא החוגים אני מעודדת את ההורים לא לשלם לילדים הכול, בטח כשהם גדלים. בתשלום למסעות בתנועות נוער אפשר להתחלק חצי-חצי או באחוזים אחרים, וגם ברישיון נהיגה באיזושהו שלב. מי אמר שההורים חייבים לשלם לילדים הכול?" היא תוהה.

"נתקלתי גם בסיטואציות של ילדים גדולים שגרים בבית וכבר עובדים, וההורים לא סוגרים את החודש. הם מנסים מכל כיוון, ואז אני מציעה להם: אולי תדברו עם הילדים? הילד עובד במלצרות או במשהו דומה, והוא מרוויח 5,000 שקל בחודש. על מה ההוצאות שלו? קצת בגדים, קצת נסיעות. הוא יכול לשים 1,000 שקל על זה שהוא גר בבית. זה מחסום שמנטלית הרבה פעמים קשה להורים לעבור אותו. לפעמים הם שמחים שמישהו נתן להם אישור לעשות את השיחה הזאת. לא פעם הם מגלים שהילדים ממש זורמים עם זה, אולי הם רק חיכו לבקשה".

כהמחשה לדבריה מספרת מיכלסון כי בשבוע שעבר קיבלה שיחת טלפון מבחור צעיר שהמצב הכלכלי של ההורים שלו קשה. הוא ואחיו, שני ילדים, רוצים לעזור להם. "הם רוצים לבוא לפגישת ביחד עם ההורים, כמובן אחרי שהם דיברו עם ההורים וההורים נתנו אור ירוק. זה מקסים! לראות איך הם מתנהלים וכמה הם צריכים מהילדים".

בנוסף לכך קובעת מיכלסון כי אין תחליף להתנסות בשטח. "אני לא מאמינה בללמוד שחיה בהתכתבות. אי אפשר לשבת עם מיישה בן 18 ולהגיד לו: כך וכך עובד העולם של הכסף, בוא נעשה איזו הרצאה חד'פעמית. צריך חינוך מהבית, דוגמה אישית, חשיפה והתנסות בגיל צעיר. אני אומרת הרבה פעמים להורים: כשנער בן 14 או 15 יצטרך למצוא לעצמו כסף בשביל קייטנה או חצי קייטנה שהוא רוצה ללכת אליה בחופש הגדול, הוא עדיין מוגן, יש לו איפה לגור, יש לו מה לאכול, יש

לו מי שמממן את הצרכים הבסיסיים שלו. זאת התנסות מצוינת בזמן שהוא עדיין מאוד עטוף ומוגן. הם ייצאו לחיים כשהם מכירים את הדברים הרבה יותר טוב. אני מודה להורים שלי על זה שהם נתנו לי באמת להתנסות. מגיל 14 עבדתי בסידור של חנות קטנה, ועשיתי כל מיני דברים שהתפתחו ליותר ויותר. מבחינתי זאת הייתה חוויה מאוד תורמת, לא מקטינה".

היסכון זה כמו דיאטה

תמר מיכלסון, בת 41, נשואה ואם לארבעה מפרדס חנה, היא רואת חשבון במקצועה. לאחר כמה שנים של עבודה בתחום היא הרגישה תחושת מיצוי והתחילה לחפש אפשרויות אחרות. באחת השבתות הגיע לידה עיתון 'בשבע', שבו התפרסם ריאיון עם ישראל ליבמן, שהקים זמן קצר קודם לכן את 'מקימי'. "באותם ימים זה היה ארגון מאוד קטן - היה רק הסניף בירושלים, וישראל היה היחיד שליווה משפחות. אני זוכרת את הסיטואציה שאני יושבת על הספה, קוראת את הכתבה ואומרת לעצמי: זה מה שאני רוצה לעשות".

במוצאי השבת היא מצאה את מספר הטלפון של ליבמן ויצרה קשר. "זה לא קרה מיד. הייתי צריכה ללמוד את הנושא. לא באתי עם ניסיון בליווי משפחות, אז לקח קצת זמן עד שזה קרה בפועל. עזבתי את מקום העבודה שלי כשכירה, פתחתי תיק כעצמאית והמשכתי לעשות דו"חות רבעוניים כפריילנסרית, כדי להישאר עם איזושהי יציבות כלכלית. עברתי את ההכשרה של פעמונים והתנדבתי שם שלוש שנים. במקביל פתחנו את הסניף של 'מקימי' בפתח תקווה".

מה בעצם משך אותך לתחום הזה?

"הצורך שלי לעבוד עם אנשים ולא רק עם המחשב והמספרים", היא מסבירה. "הלכתי ללמוד ראיית חשבון כי יש לי איזה חיבור לתחום. כאן הרגשתי שזה משלב את היכולת האנליטית, המספרים, סדר וארגון וכל מיני דברים שהיו בי, במפגש עם בני אדם. אני כבר כמעט עשר שנים בתחום וכל מפגש הוא אחר, כל משפחה היא אחרת. הנתונים הכלכליים יכולים להיות מאוד דומים, אבל התהליך הוא מאוד שונה. בסוף

לעשות את הסדר במספרים גם ילד בכיתה ג' עם טיפה גישה למוחשב יכול לעשות, ולהגיע למסקנה שהם מוציאים יותר ממה שמכניסים וצריך להגדיל הכנסות או לצמצם הוצאות וכן הלאה. אבל מה שיש פה זה בעצם תהליך של אימון וליווי של המשפחה, להיכנס לראש שלהם ודרך זה לעבוד ולעזור להם לקבל החלטות. לא להחליט בשבילם", היא מדגישה, "אלא להוביל אותם להחלטות הנכונות להם, וללוות אותם גם בקשיים. זה מה שיפה בעיניי בתחום".

בסוף הנוסחה לכאורה פשוטה: אם יש יותר הוצאות מהכנסות, או שמצמצמים את ההוצאות או שמגדילים את ההכנסות.

"בגדול אתה צודק. הגדלת הכנסות, צמצום הוצאות - זה מאוד פשוט. אבל איך מביאים אנשים לעשות את זה בצורה שתחזיק מעמד? הייתה לי פעם משפחה שהגיעה אחרי שהם הלכו לעשות ליווי במקום אחר. הם סיפרו שהתחילו ליווי שם והיה ממש טוב, והבינו שהם צריכים להגדיל את ההכנסות. שניהם לקחו שתי משרות נוספות, אבל לאחר זמן קצר פשוט עזבו הכול כי לא יכלו לעמוד בזה. הם הידרדרו מחדש, ואז הם הגיעו אליי", היא ממחישה.

"צריך להיות מאוד רגישים ועדינים, כי המציאות הכלכלית לפעמים מאוד רחוקה מהיכולות. צריך ללכת בין הטיפות, וגם לא להחליט בשביל האנשים אלא לתת להם להתבשל ולקבל את ההחלטות בעצמם. לפעמים אפילו לעצור אותם. היה לי מישוהו שלקח בנוסף למשרה המלאה שלו עבודה של חלוקת עיתונים בלילה. אמרתי לו: אני מאשרת את זה לחודש-חודשיים, לא יותר. זה לא דבר נורמלי לחיות ככה לאורך זמן".

אחד הדברים הכי חשובים שמייכלסון שמה לעצמה למטרה כשהיא מלווה משפחות הוא לעזור להם לא לוותר על החלומות והרצונות שלהם, אלא לעדכן אותם או לזהות את הצורך הפנימי שמאחוריהם. "אם מישוהו אומר לי שהחלום שלו זה לנסוע לטיול במזרח לשלושה חודשים למשל, אז אני מנסה לברר את הצורך הפנימי ולראות מה חסר שם. חסר שם ריגוש, שינוי אווירה, ניתוק מהעומס של החיים? ואז אנחנו מנסים לראות

צילום: נתי שוחטן, פלאש 90

הייתה חסכנית והכסף נשאר אצלה בחשבון. היא הבינה שזו טעות, והגיעה כדי לחשוב ביחד איך להשקיע אותו נכון וללמוד את התחום הזה. יש אנשים שבאים כי הם זכו במחיר למשתכן או שיש להם הזדמנות לקנות דירה, ורוצים לראות אם הם בכלל יכולים להרשות לעצמם ואיך. יש כל מיני סיטואציות, לא כולם בעלי חובות, אבל הרבה בעלי חובות."

מיכלסון דוחה את הנחת היסוד שיש התנהלות רווחת של הישראלי המצוי, "כמו שאין אוכל של ילדים. יש אנשים שחושבים שיש אוכל של ילדים. נכון שרוב הילדים אוהבים צ'פס ושניצל, אבל יש הרבה ילדים שאוכלים מאכלים אחרים. זה לא משהו שחייב לאפיין את כולם. אז אני גם לא חושבת שיש התנהלות של הישראלי המצוי. אנחנו חיים במציאות עשירה מאוד. יש המון מבחר והמון שפע. לא תמיד היכולות שלנו מתאימות לכל השפע הזה, וזה מאוד מבלבל."

יש דרך לווסת את תרבות הצריכה הזאת?

"אצל הרבה מאוד אנשים, מעצם זה שאנחנו עושים שיקוף של תמונת המצב הכלכלית מתחילים לאט לאט ליפול להם האסימונים, והם מצליחים לעשות שינויים בהתנהלות שלהם. לפעמים הם פשוט לא מודעים לפער, לא היו מודעים לכמה הם מוציאים לדוגמה על אוכל בחוץ. לראות את המספרים מול העיניים זה שלב מאוד חשוב, הוא מפיל המון אסימונים. לפעמים הוא נותן מוטיבציה, לפעמים הוא קצת מייאש, אם הפער מאוד גדול. אבל זה שלב בסיסי בעיניי. בלי זה אי אפשר לעשות שום דבר."

את מזהה לפעמים שחלק מתרבות הצריכה הזאת היא רגשית ולא בהכרח מה שאנשים באמת צריכים?

"צריכים זה מושג מאוד נוזל", היא מאבחנת.

אלה לא תמיד הוצאות הכרחיות.

"השאלה מה זה הכרחיות. אני רואה הרבה אנשים מהציבור הדתי שנותנים מעשרות בסכומים מאוד גבוהים, גם כשהם נמצאים במינוס. פעם ניגשתי לאחד הרבנים שמתמחה בתחום כלכלת המשפחה ושאלתי אותו בנושא. אז הוא אמר לי: בפשטות, רוב הפוסקים אומרים שאפשר לתת מעשרות מהנטו שבין ההכנסות להוצאות ההכרחיות. אמרתי לו: מה זה הוצאות הכרחיות? אז הוא השיב: לא צריך להיכנס לרמה של מה הם קונים בסופר, אבל סכום ממוצע של משפחה בגודל שלהם מבחינת קניות. חוג לילד זה ממוצע בימינו. רכב למשפחה זה לגמרי

ממוצע. הוא ממש לא כיוון לאמירה שצריך לחיות באיזושהי סגפנות."

אם הולכים על כיוון כזה, לכמה משפחות בישראל נשאר סכום סביר בין ההוצאות להכנסות?

"ברור שיש. ברוך השם יש משפחות שמרוויחות יפה. נכון, הרבה פעמים המעשרות יהיו איזשהו סכום סמלי, אפילו 50 או 100 שקלים בחודש בשביל להיות בצד הנותן. אבל זה דורש גם המון כנות פנימית של האנשים עצמם. יצא לי לשבת עם אנשים שבאמת רצו ללכת לפי הקו הזה, וממש חשבו אילו הוצאות מבחינתם אי אפשר בלעדיהן, ועל הוצאות אחרות כמו חופשות וכדומה הם אמרו: את זה כרגע נוויד כדי לחשב כמה מעשרות אנחנו צריכים לתת. זה מאוד תלוי בתפיסה שאדם מגיע איתה. יש אדם שבלי לצאת לחופשה במלון פעם בשנה ירגיש שהחיים שלו לא שווים את כל העבודה הקשה, ויש אדם שזה ממש לא מעסיק אותו. מבחינתו לעשות קמפינג, רק להעביר את החופש הגדול איכשהו. ברור שההתכוונות שלנו תהיה לפי מה שהאדם מביא איתו. משפחה שחשוב לה מאוד לצאת לחופשה, נעשה ככל יכולתנו למצוא לזה תקציב, או לנהל חיסכון חודשי, כדי שיהיה להם כסף לצאת לחופשה. אני משתדלת ללכת עם מה שהם מביאים. לא להביא את עצמי ואת הדעות שלי לסיפור."

לא לעבוד עשרים שעות ביממה

מטבע הדברים, באמתחתה של מיכלסון יש לא מעט סיפורים מעניינים מהמשפחות הרבות שליוותה במהלך השנים. "הגיעה אליי אישה גרושה עם ילדים קטנים שמקבלת קצבת נכות על רקע נפשי. היא הייתה אחרי תהליך שיקום עם מעט מאוד הכנסות משיעורים פרטיים שהעבירה. היא לא הייתה בחובות גדולים, אבל החליטה שהיא רוצה לחיות בשפע. בתהליך שעשינו היא שמרה לב שבשיעורים הפרטיים היא לא רק מלמדת את המקצוע אלא גם מעבירה תהליך של העצמה. לאט לאט היא העלתה את המחיר והגיעה למצב שהיא מקבלת 280 שקלים לשיעור פרטי - כמו טיפול. ויש לה הרבה לקוחות. היום היא כבר מעבירה הכשרות למורים על השיטה שפיתחה."

מקרה נוסף שהגיע אל מיכלסון הוא של משפחה שבה שני בני הזוג עבדו כעצמאים, בעסקים שכשלו פעם אחר פעם. "האישה עם

ראש יומי מטורף - מגיל עשרים היא התעסקה בכל מיני יוזמות עסקיות שלא צלחו. כשהם הגיעו אליי היו להם המון חובות, רובם לבני משפחה, שגרמו להרבה מתח. אחד הדברים הראשונים שהבנו הוא ששניהם חייבים להפוך להיות שכירים, ורק מתוך יציבות כלכלית הם יוכלו להתעסק ביוזמות העצמאיות. הבעל מצא עבודה כשכיר, והאישה מצאה עבודה יציבה בחצי משרה. מתוך היציבות הכלכלית הם גם עשו המון מהלכים של צמצום הוצאות. במקביל האישה חזרה להפעיל את העסק שהיא עבדה בו בעבר והוקפא בתקופת הקורונה. בגלל שהכסף שהיא מרוויחה משם לא הולך לקיום היומיומי, זה אפשר להם להחזיר חובות ולצאת לחופשה - לעשות דברים שהם מעבר לתקציב המצומצם שלהם ביומיום."

אומנם הממשלה החדשה הכריזה על שורת צעדים לצמצום יוקר המחיה בישראל, אבל מיכלסון מדגישה כי ישנם לא מעט צעדים שכל אחד מאיתנו יכול לנקוט כדי להקל ולו במעט על ההוצאות השוטפות. במקום להסביר כיצד לערוך קניות נכונות בסופרמרקט, היא מבקשת להפנות את הזרקור לדפוס הפעולה שלנו. "ההתנהלות הכלכלית שלנו מושפעת רבות ממצבים רגשיים ומתפיסות עולם, הרבה יותר מאשר מצורך או לא צורך", היא קובעת. "אחד הדברים הקריטיים זה לא להתעלם מהצרכים והרצונות. ואני כוונה אומרת 'רצונות' ולא רק 'צרכים'. כך שגם אם נניח שכרגע אין תקציב למשהו מסוים, הרעיון הוא להסתכל קדימה ולמצוא חודש שבו נוכל להרשות לעצמנו את הדבר הזה. נגיד, אם יש לי החודש טסט לרכב, או שזו תחילת העונה - אז לא. אבל אולי בחודש שאחר כך, אפשר להרשות לעצמנו לקנות מכשיר חשמלי שאנחנו רוצים או משהו אחר. לא לוותר."

"אם זה משהו מאוד חזק שחוזר על עצמו - נכנים לטבלה מתי אנחנו כן עושים אותו", היא מחדדת. "גם במובן היותר עמוק, זה יכול להיות צורך נפשי של לנקות את הראש, איזשהו ריגוש, התחדשות, כל מיני דברים כאלה. הרבה פעמים אנחנו יכולים למצוא דרכים איך לעשות את זה בלי להוציא כל כך הרבה כסף, או אפילו בלי תקציב בכלל. כשאנחנו מזהים את הנקודה הפנימית, המענה הוא מאוד פשוט."

דבר נוסף שמציינת מיכלסון מתייחס לצמצום הוצאות באופן שאפילו לא נרגיש. "אם זה לעשות סדר בביתוהים או בהוצאות לחברות תקשורת, שלפעמים מעלות מחירים בלי שנשים לב, דמי ניהול של כרטיסי האשראי, להויל את העמלות בבנק וכדומה - שהם כסף שנזרק לפח. אנחנו לא נרגיש שינוי בהתנהלות שלנו אם נוזיל אותם. זאת עבודה חד-פעמית."

כמובן שמבחינתה הגדלת ההכנסות היא הכיוון האידיאלי. "תמיד אפשר לחשוב איך מצמצמים הוצאות, אבל לפעמים זה שואב כל כך הרבה כוחות, שכדאי להשקיע את הכוחות האלה בצורה יצירתית בהגדלת ההכנסות". גם לגבי הצד הזה של המשוואה מדגישה מיכלסון שצריך לעשות זאת בצורה נכונה. "לא לעבוד סביב השעון עשרים שעות ביממה, אלא למקסם את היכולות ואת הדברים שיש לנו עניין בהם. לפעמים אנשים עובדים בעבודות מזדמנות שאין להם שום עניין בהן - במקום ללכת לעבוד במקום שמעניין אותם, שבו הם יכולים לפרוח וגם להביא יותר כסף". ●

צילום: מיכאל גלעד, פלאש 90

"אם מישו אומר שהוא זקוק לטיול, אני בודקת מה הצורך הפנימי מאחורי זה ואיך אפשר למלא אותו במסגרת התקציב". אילוסטרציה

📷 צילום: שלומי יוסף

התחלה // נולד בבני ברק וגדל בה עד גיל עשר, אז עברה המשפחה למושב בדרום למשך שנים ספורות, ומשם לשכונת רמות בירושלים. "המשפחה המורחבת גרה בירושלים, למדתי בישיבות ירושלמיות, כך שאני מגדיר את עצמי ירושלמי".

אבא // הרב מנחם שמואל (68), איש חינוך ותלמיד חכם. "עד ימים אלה עושה מבחנים על הש"ס כמו נער צעיר. יש לי המון ללמוד ממנו בעניין הזה".

אמא // אתי (67), "מכונת חסד מהלכת, האושר הכי גדול שלה זה לתת לוולת, כולל מפעל ייצור של עוגות ועוגיות לשמחות ואבלים".

ספסל הלימודים // כחלק ממסע הנדודים של המשפחה הוא עבר בין כמה מוסדות חינוך. "למדתי בחידור קרלין בבני ברק, בתלמוד תורה מקומי בדרום ולאחר מכן בישיבת קול תורה בירושלים".

ישיבה לעם // "הייתי יותר פעיל מחוץ לישיבה מאשר בתוך הישיבה. מגיל צעיר הסתובבתי בערי הפריפריה, בפעילות לקירוב לבבות. הפעם הראשונה שיצאתי בשליחות חינוכית לקירוב לבבות הייתה מטעם ארגון 'לב לאחים' של הרב סורוצקין, שהריץ פרויקט בשם 'ישיבות לעם' לבחורים מיישובות גבוהות. מכיוון שהייתי בעל מבנה גוף רחב ונראיתי יותר גדול מכפי גילי, כבר בגיל ארבע עשרה יצאתי עם בחורים מיישובות גבוהות לטירת הכרמל. שם במשך שבוע עשינו קייטנות לילדים, בשילוב עידוד לתגבור ביהדות ומעבר למוסדות חינוך תורניים".

צפונה ונגבה // מטירת הכרמל התרחבה הפעילות לשיכון ד' בטבריה, לעכו ולנהריה. "אהבתי ללמוד, אבל לא אהבתי ללמוד במסגרת. כמעט לא הייתי שבת בישיבה, הייתי מחפש מקומות שישמחו לחיוך תורני".

שמה בגבול // באחת השנים קיבל הזמנה לשמחת תורה מהרב כפטר, רבה של מטולה. "זה היה בתקופה מתוחה בגבול לבנון, התפללנו והלכנו לישון במקלט, אבל בבוקר החלטנו שאין ברירה ויצאנו לשמוח עם ספרי התורה ברחובות. כל התושבים והחיילים הצטרפו אלינו. אפילו הכתבת הצבאית כרמלה מנשה לא יכלה לעמוד מנגד והצטרפה למעגל הרוקדות".

החצי השני // כלומה, אשת חינוך, יועצת זוגית ומורה למוזיקה. "נותנת לי שקט מוחלט בשביל הפעילות הציבורית שלי. לקחה על עצמה את עול הבית וגידול הילדים". השניים הכירו בשידוך והתחתנו בגיל צעיר יחסית. "בגיל עשרים כבר הייתי נשוי".

חדרה // לאחר החתונה קבע הזוג הצעיר את ביתו בחדרה, מקום מגוריה של משפחת רעייתו. חמיו, הרב יצחק לוי זצ"ל, היה מעמודי התווך של הקהילה החרדית בעיר. "בפגישה הראשונה כבר היה פשוט לי שאם אנחנו מתחתנים אנחנו הולכים לגור בחדרה". מאז הם שם, יותר מעשרים שנה.

חונכים // בחדרה נכנס ללמוד בכולל של הרב ורנר, רב העיר. למרות שעבר בהצלחה את מבחני הרבנות, חיפש פעילויות נוספות לצד הלימודים בכולל. "נפגשתי עם הרב יעקב בורנשטיין, המנהל המקומי של 'לב לאחים', והוא הכניס אותי לפעילות הסברה עם משפחות בשעות הערב. במקביל הכרתי את קרן וולפסון והתחלתי לעבוד איתם בשיתוף פעולה. המקום הראשון היה הישיבה התיכונית בית

הרב בן ציון נורדמן

45 🎂

נשוי לבלומה, אב לחמישה ילדים וסב לשתי נכדות

תושב חדרה

יו"ר מועצת העיר חדרה ומנכ"ל רשת החינוך 'מדעים ויהדות'

ספר יסודי, חטיבת ביניים ותיכון - כולם בחדרה. "ברמת אביב יש לנו גם גנים, אך אין הברכה שרויה אלא בדבר הסמוי מן העין". בית הספר בחדרה שוכן ברחוב שנקרא על שמו: מדעים ויהדות. "התיכון, שפועל בשיתוף החמ"ד ומנהלת המחוז ירדנה אלון, זכה השנה בשלושה פרסים יוקרתיים: פרס מנהלת פורצת דרך, פרס מנכ"לית משרד החינוך למצטייני מתמטיקה ופרס אות התלמיד המתנדב המצטיין".

מאמצים את הרצף // לפני כשלוש שנים נחשף לצורך בבית ספר תקשורת לילדים על רצף האוטיות, והחליט לשלב אותו במוסדות הרשת. "גילינו שזה הדבר הטוב ביותר שקרה לתיכון. מאז אני משקיע חלק גדול מזמני כדי לגייס משאבים נוספים לילדים המקסימים הללו. בתוך מתחם בית הספר היסודי יש לנו גם שני גנים של ילדים אוטיסטים שאנחנו מאמצים אותם".

מכנה משותף // לפני כעשור היה שותף להקמת שדולת 'אחדות ישראל' בכנסת ביוזמת חבר הכנסת יואב קיש מהליכוד. "ישבנו סביב שולחנות עגולים והייתי מעורב בפעילות. בנוסף לכך אני כותב טור קבוע באתר כיכר השבת, באתר וואלה, במקומון כללי ובמקומון דתי בחדרה. בארבע השנים

הוא מחזיק בעירייה בתיק אתו"ס - אירועים, תרבות וספורט. "בהתחלה הורמו הרבה גבות שאדם חרדי קיבל את התפקיד. אני משתדל לעשות את רצון ה'. היכל הספורט סגור בשבת. בקיץ שעבר התקיים פסטיבל הבירה בהשתתפות 12 אלף איש ולהקות זמר שרוחקות מאוד מהשקפת עולמי. כמחזיק התיק הייתי צריך לברך בשם העירייה. עליתי, לקחתי כוס בירה וביקשתי מכולם לחזור אחריי: 'סברי מרנן, לחיים'. בירכתי שהכול ו-12 אלף איש ענו אחריי 'אמן'. הוספתי כמה מילות ברכה וירדתי מהבמה. מבחינתי זה היה מדהים".

לב יהודי // לפני כעשרים שנה, בעקבות הפעילות ב'לב לאחים', זיהה צורך של לא מעט משפחות שרוצות חינוך למסורת וערכים אך ילדיהן אינם מצליחים להתקבל למוסדות הדתיים ובוודאי שלא החרדיים. "הם רוצים שהילד יגדל עם שמע ישראל ופרשת השבוע, אבל הם עצמם רואים טלוויזיה ונוסעים בשבת. לשם כך הקמתי את בית הספר 'מדעים ויהדות' כחלק מהחינוך העצמאי".

1,700 חילונים ברשת // בית הספר התחיל לפעול בתוך מתנ"ס, עם עשרים וארבעה תלמידים שהגדירו את עצמם חילונים. כיום מונה הרשת 1,700 תלמידים בתשעה גני ילדים, בית

שמואל של הרב אלישיב הכהן, שם התחלתי לארגן פרויקט חונכות. אברכים היו מגיעים ללמוד עם תלמידים בשעות אחר הצהריים והערב. המשכנו עם פעילות דומה בכפר הנוער תו"ם בחרב לאת".

חבר מועצה // במקביל לפעילות החינוכית, בחדרה סימנו אותו כפונטציאל לפעילות מוניציפלית, ובגיל עשרים וארבע הוא נבחר לראשונה למועצת העיר. "הייתה אז רשימה דתית מאוחדת. הוצבתי במקום השני ונכנסתי". מאז כבר עשרים שנה שהוא מכהן כחבר מועצת העיר חדרה. "במהלך השנים עברתי כמעט את כל התפקידים האפשריים, כולם בהתנדבות מלאה".

מאזן // בתפקידו הנוכחי הוא יו"ר מועצת העיר חדרה, "תפקיד שיש בערים שבהן מתגוררים יותר ממאה אלף תושבים. היו"ר אחראי על כינוס ישיבות המועצה, סדר היום וניהול, ומשחרר את ראש העיר מהטיפול השוטף בנושאים הללו. מבין כל התפקידים, זה אחד התפקידים שאני יותר אוהב לעשות. אני מרגיש שאני יודע לאון בין הקואליציה לאופוזיציה ולתת לכל אחד את המקום שלו בצורה מכבדת".

12 אלף פעמים אמן // בנוסף לכך

מיחם הפלא

המיחם הטכנולוגי לשבת לחיים קלים ובטוחים יותר

UNIVERSE

מס. 1 באיכות ובביצועים

בטיחותי יותר
עוצמתי יותר
חסכוני יותר

קיים בגדלים: 20, 16, 13, 10, 8 ליטר

- ✓ צריכת חשמל פחות משליש ממיחמים רגילים
- ✓ גוף פנימי ניוסטה איכותית מסוג 304
- ✓ בטיחותי ביותר פיזו הגנה מפני טמפרטורה גבוהה והתחממות יתר
- ✓ ביזור כפול 2.5 ס"מ, זפנות קרות ושמירה טובה של חום
- ✓ ברז מטיב ומזיגה עוצמתית
- ✓ העברה אוטומטית למצב שמירת חום
- ✓ מתאים לשימוש עם גנרטור חסכוני בצריכת חשמל

נורלייט בע"מ יבוא ושיווק מוצרי חשמל. לפרטים 5419* www.universe.co.il

שילובים

כפר סטודנטיות

הר-ברכה

נשאפי גבול!

בואי לשלב תואר, לימוד תורה ועשייה חברתית

- מעונות במחיר מוזל
- אווירה חמה ומשפחתית
- תכנית מלגות
- בית מדרש

מתאים לרווקים וזוגות נשואים | קרוב לאוניברסיטת אריאל

נפתחה ההרשאה לפני תשפ"ד - הצדרי לנפוס מקומ!

לפרטים והרשמה: רעות 054-2534055

חפשי אותנו בגוגל 'כפר הסטודנטיות שילובים הר ברכה'

תעודת זהות מדינת ישראל משרד החינוך

במגרש הביתי

בוקר טוב

סדר היום מתחיל בין חמש וחצי לשש וחצי בתפילה באחד מבתי הכנסת בעיר. "מכין לסוף התפילה שתי הלכות עם תוספת אקטואלית". משם ממשיך לבית הספר או לעירייה. לאחר מכן הל"ז צפוף. אם יש חופה בערב, הוא עוצר להתרעננות בבית לפני הנסיעה. אחרי החופה בדרך כלל חוזר הביתה, לפעמים ממשיך לפגישות ושיבות. "לא הולך לישון לפני אחת בלילה".

השבת שלי

"ליל שבת עם אדרנלין גבוה, בגלל ההליכה לבית הכנסת שהקמתי בשכונת הפארק - מרחק חצי שעה הליכה". שם הוא נושא דרשה מול מאות מתפללים. סעודת השבת נמשכת עד מאוחר, עם הרבה יינות טובים, "עד שהם לא מתרוקנים אי אפשר להתקדם. שבת בבוקר - רגוע יותר. קידוש עם חברים, השלמת שעות שינה וגם משתדל ללמוד".

פאזליסט

"פחות שומע באופן יזום, כשהילדים איתי - הם מחליטים. על כל הרצף: מחסידי רגיל, דרך שולי רנד וישי ריבו ולפעמים לפני שבת אפילו קצת חזנות".

זמירות לופת

הרב יצחק דוד גרוסמן, "האדמו"ר של אהבת ישראל בדורנו. משלב יראת שמיים, ניצול זמן ואחריות לכלל ישראל. מורי ורבי לקירוב לבבות ואחדות ישראל". ולהבדיל בין החיים לחיים, הרב חיים קנייבסקי זצ"ל. "כל מפגש איתו היה מטעין אותי באנרגיות של כור אטומי, לראות את ניצול הזמן שלו, ומצד שני את האחריות שלו לדור בעצם קבלת הקהל".

השאלה

"אחדות עם ישראל, יחד שבטי ישראל, כפי הייעוד האמיתי שלנו".

לפחית אותי

"שחם וחלילה יתחיל שם שמיים על ידינו".

כשאיה גזול

"זה עוד הרבה זמן. עוד לא יצא לי לחשוב על זה".

האחרונות אני כותב את אותו הטור שמתפרסם בארבע המדיות הללו ומשתדל שיתאים לעם ישראל כולו".

כדת משה וישראל // בנוסף לשלל העיסוקים הוא נחשב לדמות מבוקשת בעריכת חופה וקידושין, ועד היום חיתן יותר מאלפיים זוגות. "נפגשתי עם כמה זוגות חילונים שהיה להם קושי עם הטקס הדתי וחלק לא רצו אותו בכלל. אני מחתן רק זוגות חילונים ומרגיש בזה שליחות אדירה. כמעט מדי ערב אני נוסע לחתן בכל רחבי הארץ. אני גם מנגיש להם את הרישום ואת רישום היהדות. זה סוגר לי את כל הערבים בשבוע, אבל אני עושה את זה באהבה גדולה".

הנחת // חמישה ילדים. נעמה (25), נשואה לאלחנן ואם לשתי בנות. אוריאל (23), נשוי לחיה, "יורש העצר. אפילו בבית הכנסת לפעמים מבקשים שהוא ידבר במקומי בליל שבת". עדי (20), נשואה ליוסי. שני (17), "מוזיקאית בחסד עליון". תמר (9), "בת הזקונים, על כל המשתמע מכך".

אם זה לא היה המסלול // "מרבוב נתיבים, אני גם ככה לא יודע מה המסלול הנוכחי שלי".

אביגיל מייזליק
avmyzlik@gmail.com

"למה את לא אוכלת עוד?"

לעולם לא אשכח את סעודת השבת ההיא במרסיי, בביתה של פסקל גולדברג. שם גיליתי את המטבח המרוקאי, רק חבל שלא גילו לי שחייבים לאכול הכול במנות קטנות

כפית של חטף צ'רמולה
למוסט נוסף של סגסוגת וחרירות

מרק חרירה ופטר

זהו אחד המרקים הקלאסיים והאהובים ביותר במטבח המרוקאי, ובדרך כלל הוא מוגש צמחוני - בשילוב זהוב וריחני להפליא של גרגירי חומס, עדשים ירוקות, ירקות שורש ותבלינים, יחד עם אטריות דקיקות שמסמיכות ומעשירות אותו עוד יותר. אך בגרסה של פסקל מדובר בעצם בארוחה שלמה בסיר אחד. הבשר מוסיף למרק עומק ועושר של טעם ודי בקערה אחת כזו כדי לשבוע לחלוטין. אתם יכולים כמובן לוותר על הבשר או להשאיר אותו כרצונכם. אני מוסיפה למרק הזה גם כפית חוויאג', אומנם מאוד לא מרוקאי אותנטי, אבל לדעתי זה שדרוג אמיתי. אני אוהבת גם להגיש את המרק עם כפית של רוטב צ'רמולה מלמעלה לבוסט נוסף של טעם וחרירות.

12-10 מנות

זמן בישול:
45 דקות

דרגת קושי:
קלה פלוס

- למרק:**
- 1 כוס גרגירי חומס מבושלים
 - חצי כוס עדשים ירוקות מבושלים
 - מחצית כוס חצ'חסי
 - 400 גרם בשר צ'וואר או צ'טאוט
 - (מספר 2 או 10) חתוך לקוביות
 - 3 בצל גדול קצוץ
 - 4 כפות שמן זית
 - חצי כוס סלרי קצוץ
 - 3 בצלרם קלופים וחתיכים
 - לקוביות קטנות
 - חצי כוס פטרוזיליה
 - חצי כוס כוסברה קצוץ
 - 4 שיני שום קצוצות ביט
 - 4 צ'טאוט טריות מאוררת
 - כפית כאון
 - כפית פפריקה
 - כפית חוויאג'
 - מלח ופלפל
- לרוטב צ'רמולה:**
- חצי כוס כוסברה טרייה קצוץ
 - 3 שיני שום
 - חצי פלפל ירוק חריף
 - רבע כפית פפריקה מתוקה
 - 2 כפות שמן זית

מכינים את המרק: מחממים סיר רחב ומוסיפים את שמן הזית והבצל. מטגנים על אש גבוהה ומערבבים מדי פעם במשך שלוש דקות. מנמיכים את האש וממשיכים לטגן ולערבב במשך 10 דקות, עד שהבצל מזהיב. מגבירים שוב את האש ומוסיפים את קוביות הבשר. נותנים להן להזהיב 3-4 דקות מכל צד. מוסיפים את החומס, העדשים, השום, הסלרי והבצל, יוצקים על הכול את העגבניות המגוררות ומביאים לרתיחה. מבשלים דקה או שתיים ומוסיפים את הפטרוזיליה והכוסברה ואת כל התבלינים היבשים וממלאים מים עד לגובה הסיר. מביאים לרתיחה, מנמיכים את האש ומבשלים מכוסה כשלוש שעות, או עד שהבשר רך. טועמים ומתקנים תיבול במידת הצורך.

מכינים את הצ'רמולה ומגישים: טוחנים את כל החומרים יחד במעבד מזון או בבלנדר ידני לרוטב לא לגמרי אחיד. יוצקים את המרק לקערות הגשה, מניחים כפית של צ'רמולה מעל כל מנה ומגישים.

כל עולם האוכל באשר הוא נכנס לחיי בגיל מאוחר יחסית, אבל המפגש הראשון שלי עם המטבח המרוקאי היה עוצמתי ומהמם במיוחד. הייתי אז צעירה שנוסעת לטיול באירופה, קיבוצניקית שמגלה בפעם הראשונה את העולם הגדול. למרות שעדיין לא ידעתי שאני הולכת לעסוק באוכל באופן מקצועי - החוויות העוצמתיות ביותר של המפגש עם החדש והשונה היו איכשהו תמיד קשורות באוכל. בגרמניה זו לא הייתה חוויה חיובית בכלל, ובהולנד עוד פחות. אבל בצרפת... אני זוכרת עד היום את הבגט הצרפתי הראשון שלי, ואחריו קרואסון צרפתי אמיתי, מתפצץ מרוב חמאה צהובה וקראנצ'יות שלא ידעתי שאמורה להיות בו, ואקלר או שוקולה שלאורך כל הטיול הפך להיות הפתיחה הרשמית של הבוקר שלי. וסתם כך ללכת לשוק ולהתעלף מכמויות הפטריות, והדגים, והירקות שלא הכרתי, והמסעדה הצרפתית הראשונה שאכלתי בה. כל אלו זכורים אצלי כקפסולת טעם מופלאה שעד היום נמצאת בפי. ועדיין, השיא שמור לפסקל גולדברג ממרסיי.

להתמלא מהמרק של יום שישי

לא הכרתי את פסקל לפני כן. הגעתי דרך חברה שהכירה חברה שהכירה עוד אחת. אבל ככה זה בחוץ לארץ, כל ישראל עוד הרבה יותר חברים מאשר כאן. אז בלב רחב והכנסת אורחים נדירה היא הזמינה אותי ואת חברתי הטובה להתארח אצלה בשבת.

מרסיי עצמה לא ממש דיברה אליי. כבר אז, לפני שלושים שנה, היא נראתה כמעט כמו עיר במדינות ערב, עמוסה בערבים עוינים שלא טרחו להסתיר את מבטיהם הרשפים כלפינו כשהגענו לדבר עברית ברחוב.

עד שהגענו לוויילה הציונית של פסקל, כי מהרגע שנכנסתי לעולמה הקסום לא הפסקתי לחייך. אני מאוהבת בגינות, זה חלום שעדיין לא זכיתי להגשים - שתהיה לי גינה משלי, למרות שבראש שלי כבר תכננתי אותה עשרות פעמים. אבל עד שגיעה הרגע לגינה הדמיונית להתממש, בכל פעם שאני מגיעה לבית עם גינה יפה אני מתמלאת באושר. הגינה של פסקל הייתה הרבה יותר מסתם יפה. היא הייתה גינה מטופחת ופורחת בתוספת של עשבי תבלין, ירקות, עצי פרי, גפן עמוסת ענבים סגולים, ממש קסם שמתחבא לו מעבר לחומות הבית.

הוויילה עצמה הייתה בנויה בסגנון הבתים של מרסיי, שמושפע מאוד מתרבות המזרח, עם קשתות, תקרה גבוהה, רצפה מצוירת והמון תכלת, כחול וכתום. מיד הרגשנו בבית, כי אי אפשר היה להרגיש אחרת עם החיוך הרחב של פסקל והפינוקים הטעימים שהיא לא הפסיקה לשלוח לנו, רמז עבה במיוחד לקראת סעודת השבת שהייתה עתידה להתקיים כעבור שעות אחדות. מיד כשנכנסנו היא לקחה אותנו למטבח והגישה לנו קערה עם מרק חרירה בשרי מופלא יחד עם לחם כפרי משגע וירקות מוחמצים. כבר אז התמלאתי. מזל שנותר לנו זמן לנוח לפני הסעודה.

זו הייתה סעודת חיי, אין לי ספק בכך, ועד היום אני קצת מצטערת שלא היה לי מספיק שכל להביא את זה אז. פסקל

הובילה אותנו למקומותינו בשולחן רחב וארוך מתחת לגפן שכיסתה את הפרגולה הציונית שבחצר. כל בני המשפחה המורחבת ועוד אורחים בני מזל כמונו הקיפו את השולחן ובירכו אותנו בחביבות. פסקל ואחיותיה החלו למלא את השולחן הענקי בכמות לא תיאמן של אוכל. אוי, כמה אוכל... ואיזה אוכל!

חלות ופרנות ובגטים בסלסילות גדולות לצד לפחות עשרים סלטים שונים: חצילים מטוגנים ברוטב וחצילים קלויים בטחינה וחצילים עם אריסה ופלפלים, כרובית מטוגנת, כרוב עם צנוברים וכמון וטחינה ירוקה וחומס עם פול ומטבוחה ופלפלים חריפים מטוגנים ו... כל סלט טעים יותר מהשני. בטיפשותי הרבה לא שמתי לב שכל בני המשפחה לוקחים מהסלטים מנות ממש קטנות. הם פשוט היו כל כך טעימים! אז אני וחברתי מילאנו את הצלחת שוב ושוב, לאושרה הרב של בעלת הבית. לא ידענו מה מחכה לנו בהמשך.

ואכן ההמשך הגיע עד מהרה. שלושה סוגי דגים: דג לוקוס ברוטב מרוקאי, טאג'ין קציצות דגים בצ'רמולה וטונה טרייה ברוטב אדמדם חריף וחלומי. בשלב הזה התחלתי לראות הכול כפול, במיוחד שפסקל, שהגישה את המנות, הקפידה להוריד לצלחות שלנו מנה גדושה מכל אחד מהדגים.

אני זוכרת היטב כמה הדגים היו טעימים אבל... בדיוק ברגע שהרגשתי שאין מצב שאפילו פירור נוסף ייכנס לפי - התחילו להגיע המנות העיקריות. עוף צלוי זהוב וריחני, קוסקוס עם מרק בשר וקציצות, צלי בקר רך-רך ברוטב ירוק של כוסברה וכורכום וכמון ותפוחי אדמה לצד טנוזיה מבושמת בבצל מטוגן וקינמון. פלא שחשתי סחרחורת של ממש? פסקל הגישה לנו עוד ועוד מהמנות כשהיא מעודדת אותנו ללא הפסקה: "תאכלו, בקושי טעמתם! תאכלו עוד!"

לא נשאר מקום לקינוח

איכשהו הצלחנו לשרוד בשלב זה, שכבר היה מאתגר מאוד בשביל שתינו, אבל בני הבית ממש לא הפסיקו לחגוג וליהנות, אולי בגלל שלכל אורך הסעודה הם הקפידו לאכול מנות קטנות במיוחד. לבסוף הוגשו לשולחן מגשים גדושים בעוגות סולת ופיסטוקים, עוגיות מעמול מושלמות ודירות אבקת סוכר, שפע אדיר של פיצוחים, מגש ענקי של פירות חתוכים, נו... כמו שאמרת, ארוחת חיי! אילו רק היה גמד קטן לוחש לי בתחילתה לשמור מקום להכול... עד כמה הייתי מאושרת לחזור אחורה ולטעום שוב את מעדניה המופלאים של משפחת גולדברג.

לצערי, לא הגעתי מאז למרסיי והקשר איתם ניתק, אך הזיכרון המופלא שמור עמוק בליבי, ובאותם רגעים התאהבתי לחלוטין במטבח השופע שנפרש מולי, באוכל העשיר, השמח והצבעוני שגיליתי לראשונה בחיי. אומנם שולחן השבת שלי צריך עוד הרבה מאמץ על מנת להגיע לרמת השפע של פסקל ובני משפחתה, אך אימצתי לי מאז מנות רבות שמשמחות עד היום את בני משפחתי ואת האורחים הפריטיים שלי. בינתיים - בואו נתחיל עם המרק, ממש כמו שהתחלתי אני. ואיזה התחלה מושלמת! ●

חנה קטון
drchana2@gmail.com

הצלת נפשות

יהודי רומניה.

המקום כה פסטורלי וכה נוגע לעין וללב, שבמבט ראשון קשה להאמין שמדובר במוסד טיפולי ושיקומי. הגבורה שלהם היא בעצם הקימה בבוקר, בתפילה בציבור, בהליכה לעבודה באזור התעשייה הסמוך ליישוב או באחד הענפים במושב, ובאפשרות לשמוח במה שיש. בשבתות ובחגים מתארחים דיירי 'חסדי אנוש' בבתי משפחות היישוב - המושב ומשפחות ההרחבה שסביבו, וגם אנחנו זוכים לפעמים לקבל לביתנו את הנשמות הטובות הללו. הם מעניקים למארחים לא פחות ממה שהם נותנים להם. אני מתרגשת מהתפילות של חלק מהבחורים, שנאמרות בכוונה כאשר כל מילה מודגשת ונאמרת בהתרגשות גדולה. תמימות יפה של נפש שאין בה מגבלות.

כל אדם הוא עולם מלא. יש מדיירי 'חסדי אנוש' שכבר מילדות לא הסתדרו בחברה הרגילה, עברו ממוסד למוסד עד שהגיעו לכאן ומצאו מנוחה. יש אחרים שהקשיים ההתנהגותיים והנפשיים נפלו עליהם פתאום באמצע החיים, ומי יודע מה היה קורה אם לא היו מוצאים את פינת החמד הזאת כדי לחיות בה ואף להשתקם. מדינת הרווחה שלנו ותושבי היישוב בעלי הלב זכו ליצור מקום של מנוח לאנשים היקרים הללו, מקום שנעים לחיות בו.

רגישות של נהג אוטובוס. היה היה זוג נחמד שנפגש לצורך היכרות לקראת חתונה, והייתה מציאת חן הדדית אבל הקשר לא התקדם לפי שביעות רצונם ולכן הם נפרדו כל אחד לדרכו. עברה חצי שנה, ובוקר אחד עולה הנערה לאוטובוס - ומי בדיוק יורד? הבחור שנפרדה ממנו. הוא אומר לה מלמטה: "תראי, נמחק לי המספר שלך, רציתי לברר איתך..." אבל היא - מופתעת ולא מוכנה לכך - כבר עמדה ליד הנהג, שילמה, לא רצתה לעכב את האוטובוס והתעלמה. הוא המשיך מלמטה: "את יכולה לתת לי את המספר שלך?" והיא שוב מתעלמת ומתחילה לפסוע פנימה... ומי החליט להתערב? הנהג, בכבודו ובעצמו. הוא פנה אליה בשאלה: "למה שלא תיתני לו את המספר שלך? הוא מבקש כל כך יפה". היא ענתה לו בצחוק נבון: "נו, אל תפחד אותי לפני כולם. סע כבר". ואז קרה דבר מדהים. הנהג כיבה את המנוע. "אני לא נוסע עד שתיתני לו את המספר", הוא הכריז באוזני הנוסעים המופתעים... והנה, למרות הלחץ הרגיל בבוקרו של יום, אף הם הצטרפו לחגיגה והודיעו לה: "כן, כן, תני לו, אנחנו נחכה!"... לא נותרה לה ברירה. היא ירדה ונתנה לו את המספר, ואחרי שעלתה שוב לאוטובוס בחיוך מבויש המשיך הנהג בנסיעה. השאר היסטוריה, הכוללת בית ומשפחה וחבורת ילדים חמודים.

את הסיפור המרגש הזה סיפר לי השדכן הוותיק והסופר הרב יוסף אליהו, והוא אפילו אמיתי. מוסר ההשכל הוא שתמיד טוב להתעניין בזולת, ולפעמים להעז ולהגדיל ראש למענו, לתת דחיפה קלה במקום ובזמן המתאימים כפי שעשה אותו נהג אוטובוס, כי אולי זה בדיוק מה שנדרש כדי שהדברים יקרו. ויש שחקנים נוספים ראויים לשבח בסיפור הזה - הבחור שהחליט להתגבר על הבושה ולקחת סיכון מסוים בשביל הסיכוי, והבחורה שלא התעקשה יותר מדי והחליטה לזרום עם האירוע עד לסוף הטוב. נפלאות דרכי הגבורה. ●

הגבורה שלהם היא בעצם הקימה בבוקר, בתפילה בציבור, בהליכה לעבודה באזור התעשייה הסמוך ליישוב או באחד הענפים במושב, ובאפשרות לשמוח במה שיש. אני מתרגשת מהתפילות של חלק מהבחורים, שנאמרות בכוונה כאשר כל מילה מודגשת ונאמרת בהתרגשות גדולה. תמימות יפה של נפש שאין בה מגבלות

במרתפי הלב והזיכרון. בשעת לילה מאוחרת של יום חמישי, כשריח תבשילי השבת וצליל בעבוע הסירים נשמע ברקע, רב היישוב מקבל טלפון דחוף מחברת קיבוץ. האישה בת התשעים, ניצולת שואה שמתגוררת לבדה, חוששת מאוד מבואה של המלכה. כשיורדת החמה על ראש האילנות הכלה אצלה איננה נסוכה. השבת משרה עליה בדידות נוראה ואף מסוכנת, והיא שואלת את הרב האם תוכל להשאיר רדיו דלוק בשבת עם מוזיקה שקטה כדי להרגיע את נפשה.

מאחורי כל אדם יש סיפור חיים, עולם ומלואו. כשהייתה בת 15 עמדה האישה הזאת בתחנת הרכבת באושוויץ, על הרציף עמד אייכמן ובחר לאיזה צד ילך כל אחד. כמעט כל נוסעי הרכבת הראשונה נשלחו אל מותם. היא פגשה את אייכמן פנים אל פנים, וזה הצביע עליה ושלח אותה לצד השני, וכך היא ניצלה. נדמה לפעמים שאלו ששרדו את התופת קרוצים מחומר חסין אש ותמורות עשן - אבל האם אנחנו יודעים מה מתחבא במרתפי הלב והזיכרון? קולגה שיתפה אותי פעם בזיכרון ילדות כואב של אמה, ניצולת אושוויץ, שפרצה מדי לילה מתוך שנתה בזעקות שבר כשהסיוטים ביקרו אותה שוב ושוב. מבחוץ היא נראתה אישה חזקה, אבל אלו החלקים השקופים של התופת.

הסימן לנפש מיוחדת. מחלות הנפש הן בדרך כלל מחלות שקופות - מחלות בלי יחסי ציבור. במחלקות לחולי הנפש לא תראו פרחים באגרטלים, לא ליצנים רפואיים ולא ביקורי תלמידים ומתנדבים עם גיטרות. עד לאחרונה גם לא היו בהן תפילות ולא בירכו בליל שבת ובשבת בבוקר על היין - עד שקמה ורד אביעד, שחוותה על בשרה את הקושי של המטופלים, והקימה את קואליציית הארגונים הדתיים לבריאות הנפש שחוללה מהפך בתודעה הציבורית. היא שאלה את השאלה הפשוטה: למה בבתי חולים לבריאות הנפש אין מנייני תפילה? דווקא האנשים הרגישים כל כך, זקוקים כל כך לתפילה. וכך היא הצליחה לשכנע עשרות מתנדבים להגיע לבתי החולים לבריאות הנפש בכל הארץ. הם באים בקביעות לקיים את המניינים בחגים ובשבתות, ומוסיפים אור למקומות העצובים הללו.

ולמי אין משברים? במהלך ביקורה הלא רצוי והממושך מדי של הקורונה במחוזותינו רבים חוו משברים, ודיכאון לאחר לידה קורה אצל נשים לא מעטות. עצם המשבר הוא סימן לכך שיש כאן נפש רגישה, מיוחדת. אני מאמינה בזה בכל רמ"ח ושס"ה.

פנינה למתמודדי נפש. ביישוב מבוא חורון נמצאת פנינה טיפולית לגברים עם אתגרים נפשיים ושמה 'חסדי אנוש'. מדובר במוסד שהוקם לפני עשרות שנים באופן לא פורמלי על ידי חברי המושב, שניאותו בטוב ליבם לארח בחורים שנזקקו לאירוח הזה. האווירה המשפחתית, השדות הירוקים והאוויר הפתוח היו כחמצן לנפשם הדואבת. לפני שנים אחדות עברו כמה חברים התמקצעות בתחום, והמקום הפך למרכז טיפולי המאפשר לבאים בשעריו לקבל סיוע באווירה משפחתית חמה. זהו כפר קטן, שבמרכזו באר מים ובריכת דגים, מוקף עצים ופרחים ודשא, עם בית כנסת מרשים שהוא שחזור של בית כנסת שלא שרד את שואת יהודי הולנד, בתוספת ארון קודש מרשים שכן שרד את שואת

פנימה

מגזין הנשים המוביל

כבוד 12 שנה

שולמית קישיק-כהן - המרגלת מביירות

שרה נתניהו - הגברת הראשונה

הרבנית טובה אליהו - על שליחות וזוגיות

פנימה מבשלת לך את הסיפורים הכי חמים

כתבות צבע מדהימות | מתכונים | בריאות | טיפוח וסטיילינג | זוגיות | חינוך ילדים | תרבות | טורים אישיים | מוסף אופנה ועוד

צילומים: דאפי ספוגר, רון קדמי, הדס פרוש, פלאש 90 * בהתחייבות לשנה | התמונה להמחשה

מגזין פנימה & food appeal בשיתוף פעולה מיוחד

מתנה!

עשי מנוי לפנימה עד סוף החודש
וקבלי סט סירים יוקרתי
לבחירתך במתנה!

ניתן לקבל סט של 3 סירים בשווי 399 ₪ (16 ס"מ, 16 ס"מ, 14 ס"מ) או לחילופין סטמאד 28 ס"מ, 4.2 ליטר + כף בשווי 499 ₪

פנימה **הסיפור של כולן**

הצטרפי עכשיו > חפשי בגוגל 'מגזין פנימה' או חייגי 8980*